

Sisällysluettelo

HALL, 31.8.2020 14:30, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 200 Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti	4
§ 201 Tiedote jaostojen asioista	5
§ 202 Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta	6
§ 203 Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asiaan 31.8.2020 § 62 (Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen) KV	7
Liite: Tarkastustoimen toimintasäännön hyväksyminen ja hallintosäännön muuttaminen	8
§ 204 Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asian 31.8.2020 §:n 63 liitteeseen 2 (Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen, pormestarimalli) KV	10
Liite: Muutokset hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskeviin erillissäätöihin (korjattu)	11
§ 205 Valtuutettu Jorma Ratian ilmoitus liittymisestä Perussuomalaisten valtuustoryhmän jäseneksi ja Lahti Ensin -valtuustoryhmän toiminnan lopettamisesta KV	27
§ 206 Valtuutettu Hannu Kaasisen ilmoitus Kokoomuksen valtuustoryhmästä eroamisesta KV	29
§ 207 Lahden perussuomalaiset ry:n valtuustoryhmän järjestäytyminen KV	30
§ 208 Lahden kaupungin lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle itäisen suunnan hankeyhtiön perustamiseen	32
Liite: Itäisen suunnan hankeyhtiöneuvottelujen alustavat edellytykset	35
§ 209 Lahden kaupungin vakuutuksien hankinta	45
Liite: Vakuutusten tarjousvertailut	49
§ 210 Konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksiköiden vuoden 2020 käyttösuunnitelmien tarkastelu koronaepidemian ja sen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vaikutuksista	57
Liite: Sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelmien 2020 uudelleen tarkastelu	59
Liite: Konsernihallinnon käyttösuunnitelmien 2020 uudelleen tarkastelu	70
Liite: Kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelmien 2020 uudelleen tarkastelu	80
§ 211 Lahden kaupungin hakemus kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksesta vuodelle 2020	93
Liite: Valtiovarainministeriön kirje	95
Liite: Lahden kaupungin hakemus harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseksi vuonna 2020	102
§ 212 Pöydältä: Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän välinen palvelusopimus vuodelle 2021	106
Liite: Liite 1. Palvelusopimus vuodelle 2021	108
Liite: Liite 2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite	114
§ 213 Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 31.8.2020	119
Liite: Saapuneet ja lähteneet 31.8.2020	120
§ 9996 Hankinta kynnysarvot ylittävä	121
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	125

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

n:o 21/2020

Aika: 31.08.2020 klo 14.30 – 16.58**Paikka:** Lahti Halli**Läsnä:****Varsinaiset jäsenet:**

Sirkku Hildén, puheenjohtaja
Juha Rostedt, I vpj (*, poistui esteellisenä 209 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi
Aleksi Mäntylä, II vpj
Pekka Komu, poistui esteellisenä 209 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi
Alettin Basboga

Varajäsenet:

Sanna Mäkinen

Toni Putula
Merja Vahter (*, poistui esteellisenä 209 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi
Rami Lehto
Jenna Koskelo

Leena Kaartinen

Valtuuston puheenjohtajat:

Hannu Rahkonen kaupunginvaltuuston pj
Mika Kari (*, poistui esteellisenä 209 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi kaupunginvaltuuston I vpj
Antti Holopainen kaupunginvaltuuston II vpj
Jarkko Nissinen kaupunginvaltuuston III vpj

Viranhaltijat:

Pekka Timonen kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen konsernipalvelujohtaja
Olli Alho kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist sivistysjohtaja
Pekka Virkkunen kaupunginlakimies
Heini Moisio viestintäjohtaja

Poissa:

Jetta Laakso jäsen
Sonja Falk jäsen

Asiantuntijat:

Tiina Mörsky talousjohtaja, asiantuntijaesittely,
Kaupunkilaisten webropol talouskysely, klo
14.40-15.05

Pöytäkirjanpitäjä:

Janne Mäki kaupunginsihteeri

KAUPUNGINHALLITUKSEN puolesta:

Sirkku Hildén

Janne Mäki

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa syyskuun 7. päivänä 2020

Jenna Koskelo

Toni Putula

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> syyskuun 8. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen jäsenet Jenna Koskelo ja Toni Putula.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan sen pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavana maanantaina tai mikäli se on pyhäpäivä, seuraavana arkipäivänä.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi luottamushenkilöiden Extranettiin ja se on mahdollista käydä tarkastamassa myös kaupungintalolla konsernipalvelujen kansliassa. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa.

Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 200

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

D/38/02.02.02.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja Pekka Timonen Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 201

Tiedote jaostojen asioista

D/39/00.02.01.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Aleksi Mäntylän, elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Juha Rostedin ja osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston puheenjohtajan Sirku Hildénin tiedote jaostojen asioista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 202

Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta

D/680/00.00.01.01.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa Kaupunginjohtaja kertoo poikkeusolojen vaikutuksesta kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 203

Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asiaan 31.8.2020 § 62 (Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen) KV

D/160/00.01.01.00.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää lisätä kaupunginvaltuuston esityslistan asian 31.8.2020 § 62 päätösehdotukseen seuraavan uuden kappaleen:

”Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa hallintosäännön ulkoista tarkastusta koskevien erillissääntöjen 4 §:n 2 -kohdan seuraavan sisältöiseksi:

’Kaupunginreviisorin valitsee kaupunginvaltuusto tarkastuslautakunnan esityksestä. Kaupunginreviisorin kelpoisuusehtona on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai JHT -tutkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon ja toiminnan arviointiin.”

Perusteluosa

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv 31.8. moniste

Liitteenä

1. Tarkastuslautakunnan päätös 26.2.2020 § 13

Lahden kaupunki
Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä
26.02.2020 § 13

Tarkastustoimen toimintasäännön hyväksyminen ja hallintosäännön muuttaminen

D/160/00.01.01.00.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginreviisori Juha Tapiola, puh. 050 559 4057

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginreviisorin Juha Tapiola: Tarkastuslautakunta

- 1) hyväksyy liitteenä olevan tarkastustoimen toimintasäännön, joka tulee voimaan 1.3.2020;
- 2) esittää kaupunginhallitukselle, että se esittää kaupunginvaltuustolle hallintosäännön ulkoista tarkastusta koskevien erillissäntöjen 4 §:n 2 -kohdan muuttamista seuraavan sisällöiseksi: "Kaupunginreviisorin valitsee kaupunginvaltuusto tarkastuslautakunnan esityksestä. Kaupunginreviisorin kelpoisuusehtona on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon ja toiminnan arviointiin tai JHT -tutkinto.

Perusteluosa

Hallintosäännön ulkoista tarkastusta koskevien erillissäntöjen 3 §:n 2 -kohdan mukaan tarkastuslautakunta hyväksyy tarkastustoimiston toimintasäännön. Voimassa oleva toimintasääntö on hyväksytty vuonna 2009 ja sen jälkeen kuntalakiin on tullut merkittäviä muutoksia sekä hallinnon että tarkastustoiminnan osalta. Tästä syystä on tarpeen päivittää toimintasäännön sisältö.

Nykyisessä hallintosäännössä kaupunginreviisorin kelpoisuusehtona on "virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, JHTT- tai JHT -tutkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon tai toiminnan arviointiin".

Kelpoisuusehdoissa edellytetty JHTT- tai JHT-tutkinto rajaa nykyisellään liiaksi potentiaalisia hakijoita. Tilintarkastusjärjestelmän uudistuksessa JHTT -tutkinto on korvattu JHT -tutkinnolla, josta vuosittain hyväksytyjen määrä on merkittävästi pienempi kuin aiemmin JHTT -tutkinnoista. Tämä on vähentänyt näiden tutkintojen suorittaneiden kokonaismäärää.

PRH järjestää vuosittain tilintarkastajatutkinnot. JHT -tutkintoon ha-

Lahden kaupunki
Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä
26.02.2020 § 13

kevilta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto sekä julkishallinnon opintovaatimus tai työkokemusvaatimus. Arviointi sisältyy tutkintoon erillisenä osiona. Edellä selostetuilla perusteilla JHT -tutkintoa voidaan sellaisenaan pitää riittävänä kelpoisuutena kaupunginreviisorin virkaan. Kaupunginreviisorin tehtävät huomioiden virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ei yksinään riitä, vaan sen lisäksi kelpoisuusehtoina täytyy olla myös hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon ja toiminnan arviointiin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Pöytäkirjanote: Konsernipalvelut / kirjaamo

Liitteenä

Tarkastustoimiston toimintasääntö

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 204

**Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asian 31.8.2020 §:n 63 liitteeseen 2
(Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen, pormestarimalli) KV**

D/160/00.01.01.00.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää korvata kaupunginvaltuuston esityslistan asian 31.8.2020 §:n 63 liitteen 2 oheisella liitteellä.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien erillissääntöjen **9 § Valtuutettujen aloitteet**, poistetaan talousarvioaloitetta koskevat maininnat ja kolmas ja neljäs kappale muutetaan kuulumaan seuraavanlaiseksi:

”Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut 1-9 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen antaa kirjallinen vastaus aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille vastauksen antamisesta seuraavan valtuuston kokouksen esityslistan yhteydessä.

Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 10 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen esitellä vastaus valtuuston käsiteltäväksi.”

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv 31.8. moniste

Liitteenä

1. Muutokset hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskeviin erillissääntöihin

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt

1 luku

Yleiset määräykset

1 §

Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja sekä ensimmäinen, toinen ja kolmas varapuheenjohtaja on valittu.

Puheenjohtajiston toimikausi on kaksi vuotta.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii ja sen muistakin sihteerintehtävistä huolehtii kaupunginsihteerin. Tilapäisen valiokunnan sihteerin valitsee valtuusto.

Kuntal 18 §. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Kuntal. 94 § 3 mom. Valtuuston kokoontuminen

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouskutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

Kuntal 102 § 1 mom. Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Mikäli valtuutettu käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa valtuutettua käyttäytymään asianmukaisesti. Jos valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi määrätä valtuutetun poistettavaksi. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Kuntal 102 § 2 mom. Toimielimen jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos puhuja poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos puhuja ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos puhuja ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

1a §

Valtuustotoimikunta

Valtuustotoimikuntaan kuuluvat varsinaisina jäseninä kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto. Valtuusto valitsee toimikunnan varsinaisille jäsenille jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen.

Valtuustotoimikunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen poissa ollessaan varapuheenjohtajat sijaantulojärjestyksessä. Toimikunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta ja sen sihteerinä toimii kaupunginsihteerinä.

Valtuustotoimikunnan tehtävät:

- kehittää kaupunginvaltuuston työskentelyä ja kokouskäytäntöjä
- valmistella esitykset Lahti –mitalin saajasta sekä luottamushenkilöille esitettävistä kunnia- ja ansiomerkeistä

2 §

Valtuustoryhmän muodostaminen

Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä. Myös varajäsen voi kuulua valtuustoryhmään.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä, puheenjohtajasta ja muista henkilöistä, joilla on oikeus edustaa valtuustoryhmää, on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Valtuustoryhmän nimen tulee erottua muiden valtuustoryhmien nimistä niin, etteivät ne ole sekoitettavissa toisiinsa.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

3 §

Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen

Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

Valtuustoryhmän on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle ryhmää edustamaan oikeutettua henkilöä koskevista muutoksista.

4 §

Valtuustoryhmää koskeva kokouskutsu ja –tilat

Konsernipalvelut osoittaa valtuustoryhmien kokouksia varten tarvittavat kokoustilat, joista ei suoriteta korvausta.

Kutsu ryhmäkokoukseen voidaan toimittaa valtuuston kokouskutsun yhteydessä.

5 §

Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa

Valtuustoryhmä avustaa valtuuston puheenjohtajaa järjestyksessä oikean varajäsenen kutsumisessa valtuuston kokoukseen siitä estyneen valtuutetun sijaan.

6 §

Päätösten ilmoittaminen valtuustoryhmille

Valtuuston kunkin kokouksen jälkeen on valtuustoryhmille lähetettävä jäljennös kokouksen pöytäkirjasta tai riittävä selvitys tehdyistä päätöksistä.

7 §

Luettelon pitäminen valtuustoryhmistä

Konsernipalvelujen on valtuustoryhmien valtuustolle tekemien ilmoitusten perusteella pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa valtuustoryhmistä, niiden jäsenistä ja ryhmien toimihenkilöistä.

8 §

Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

II luku

Valtuutetun aloiteoikeus

9 §

Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle sen jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava.

Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut 1-9 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen antaa kirjallinen vastaus aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille vastauksen antamisesta seuraavan valtuuston kokouksen esityslistan yhteydessä.

Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 10 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen esitellä vastaus valtuuston käsiteltäväksi.

Valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Jokainen valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteita kahdeksan kappaletta valtuustokauden aikana. Kaikki ryhmäaloitteet tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa kaupungin asukkaiden tekemistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

10 §

Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Valtuutettu voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kunnan toimintaa, hallintoa tai talouden hoitoa koskevasta asiasta. Kysymys on toimitettava kirjallisena konsernipalveluihin.

Jos kysymys ei koske kaupungin tai kaupunkikonsernin hallintoa, tulee kaupunginhallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen ilmoitus, että kysymykseen ei vastata.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut 1-14 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen kaupungin valtuuston sihteerille antamisesta kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen vastaus tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille valtuuston seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, kaupunginhallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka ensiksi pidetään yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen saapumisesta, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava valtuuston kokouksen esityslistalle

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kuuden viikon kuluttua kysymyksen saapumisesta, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu antaa.

Vastaus tai ilmoitus on merkittävä tiedoksi. Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

11 §

Tiedotustilaisuus ja kyselytunti

Merkittävimpien valtuustossa esille tulevien tai tärkeiden muiden asioiden selostamiseksi valtuutetuille pidetään tarvittaessa tiedotustilaisuuksia.

Valtuutetut voivat käytettävissä olevan ajan puitteissa selostuksen jälkeen tehdä asiaa koskevia kysymyksiä, joihin annetaan lyhyet vastaukset.

Valtuutettujen esittämien kirjallisten kyselyjen käsittelemistä varten pidetään tarvittaessa kyselytunteja. Kyselytunti aloitetaan välittömästi tiedotustilaisuuden jälkeen.

Valtuutetulla on oikeus esittää pormestarille, apulaispormestareille, kansliapäällikölle sekä kullekin palvelualuejohtajalle hänen omalla toimialallaan kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kyselyjä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista.

Kysely on kirjallisena toimitettava konsernipalveluiden kirjaamoon viimeistään viikkoa ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kyselyt sekä kyselyt, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin. Samalla kyselytunnilla vastattavaksi saa valtuutettu

esittää enintään kaksi kyselyä.

Kyselyt otetaan vastattaviksi niiden saapumisjärjestyksessä. Puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus määrätä tasapuolisuutta noudattaen muukin vastaamisjärjestys.

Kyselyyn on lyhyesti vastattava seuraavalla kyselytunnilla. Vastauksen antamisen jälkeen kyselyn esittäjällä on oikeus välittömästi tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisä kysymystä, joihin vastauksen antajan tulee heti vastata. Jollei kyselyyn vastata, on syy siihen ilmoitettava. Kyselyjen johdosta ei käydä keskustelua.

Tiedotustilaisuudesta ja kyselytunnista ilmoitetaan valtuutetuille, mikäli mahdollista, kokouskutsun yhteydessä.

Tiedotustilaisuuden ja kyselytunnin puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja sihteerinä valtuuston pöytäkirjanpitäjä. Tiedotustilaisuudessa selostetuista asioista ja kyselytunnilla esitetyistä kyselyistä, niihin liittyvistä lisäkysymyksistä sekä näihin annetuista vastauksista sihteerin pitää luetteloa.

Tiedotustilaisuus ja kyselytunti ovat julkiset.

III luku

Valtuuston kokoukset

12 §

Kokouskutsu

Kutsun valtuuston toimikauden ensimmäiseen kokoukseen antaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään neljä päivää ennen kokousta lähetettävä erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

KuntaL 108. Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla.

Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

KuntaL 94 §. Valtuuston kokoontuminen

Valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

KuntaL 95 §. Valtuustossa käsiteltävät asiat

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu 93 §:ssä

tarkoitettulla tavalla.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

13 §

Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista tarpeellisine liitteineen ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Liitetiedostoja voidaan julkaista extranetissa. Esityslistan allekirjoittaa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja.

Esityslista liitteineen on, jolleivät erityiset syyt ole esteenä, toimitettava valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille sekä kansliapäällikölle ja palvelualuejohtajille vähintään neljä päivää ennen valtuuston kokousta.

Esityslista liitteineen on edellä 2 momentissa mainitussa ajassa lähetettävä lisäksi valtuustoryhmille.

Valtuusto voi päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

KuntaL 93 §. Valtuustoasioiden valmistelu

Kunnanhallituksen on valmistettava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

KuntaL 95 §. Valtuustossa käsiteltävät asiat

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu 93 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

14 §

Kokouksesta tiedottaminen

Valtuuston kokouksen ajasta ja paikasta tiedotetaan ennen kokousta niissä tiedotusvälineissä, joissa valtuusto on päättänyt kokouksistaan ilmoittaa sekä kaupungin internet-sivuilla.

15 §

Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös kaupunginsihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:ssä tarkoitettu varavaltuutettu.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Henkilö, jonka esteellisyydestä päätetään, ei saa olla käsittelemässä omaa esteellisyyttään. Esteelliseksi väitetyille henkilölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen väitteen käsittelyn aloittamista ja esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava.

KuntaL 17 §. Varavaltuutetut

Valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kunnallisvaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Yhteislistan ulkopuolella olleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana valitulla valtuutetulla ei ole varavaltuutettua.

16 §

Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa

Pormestarin, kansliapäällikön, konsernipalvelujohtajan sekä palvelualuejohtajien ja kaupunginlakimiehen on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

17 §

Puheenjohdon luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohdon kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

18 §

Nimenhuuto ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan äänestyslaitteella tai tarvittaessa poikkeustilanteessa muulla tavalla tapahtuvalla nimenhuudolla.

Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttuja päätösvaltainen.

KuntaL 103 §. Päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta valtuutetuista on läsnä.

19 §

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut

Valtuutettu, joka ei ole saapuvilla nimenhuudossa, merkitään pöytäkirjaan poissa olevaksi. Jos hän saapuu kokoukseen myöhemmin, on hänen ilmoitauduttava puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan

merkitään, minkä asian käsittelyn aikana hän on kokoukseen saapunut. Vastaavasti menetellään silloin, kun valtuutettu poistuu kesken kokouksen.

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka pöytäkirjan mukaan ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

20 §

Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päätä.

Käsittelyn pohjana (pohjaehdotuksena) on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus. Jos kaupunginhallituksen ja valiokunnan ehdotukset poikkeavat toisistaan, niiden välillä toimitetaan äänestys.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotuksena on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on jätettävä käsittelemättä.

21 §

Talousarvioehdotuksen käsittely

Mikäli valtuusto ei kokonaisuudessaan hyväksy kaupunginhallituksen talousarvioehdotusta, asia palautuu hyväksymättä jääneiltä osiltaan uudelleen käsiteltäväksi kaupunginhallituksessa, joka tulee kutsua koolle samaksi ajaksi kuin valtuuston kokous pidetään. Valtuuston kokous keskeytetään kaupunginhallituksen kokouksen ajaksi.

Jatkaessaan asian käsittelyä valtuusto ottaa lopullisesti kantaa sekä niihin muutoksiin, jotka se oli ensimmäisessä käsittelyssä tehnyt talousarvioehdotukseen, että niihin muutoksiin, jotka kaupunginhallitus näiden johdosta esittää siihen tehtäväksi. Talousarvio hyväksytään ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymättä jääneiltä osiltaan lopullisesti tässä toisessa käsittelyssä.

22 §

Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro, vastaus- ja työjärjestyspuheenvuoro mukaan lukien, on pyydettävä äänestyslaitetta käyttämällä tai tarvittaessa poikkeustilanteessa toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan äänestyslaitetta käyttäen pyydetyssä järjestyksessä tai tarvittaessa poikkeustilanteessa siinä järjestyksessä, jossa kirjalliset puheenvuoropyynnöt on toimitettu puheenjohtajalle. Jos useat pyytävät yhtä aikaa puheenvuoroa, määrää puheenjohtaja missä järjestyksessä kukin heistä sen saa.

Pormestarin, kansliapäällikön tai konsernipalvelujohtajan tai palvelualuejohtajien pyydettyä

puheenvuoron annetaan se hänelle ennen muita.

Jos valtuutettu tahtoo vastata puheenvuoroon ja hän on tätä pyytänyt joko tuon puheenvuoron aikana tai heti sen päätyttyä, voi puheenjohtaja oikeuttaa hänet käyttämään puheenvuoron ennen aikaisemmin pyydettyjä puheenvuoroja. Sellaisessa vastauspuheenvuorossa, joka saa kestää enimmillään 1 minuutin, älköön esitettävä muuta kuin selvityksiä ja oikaisuja toisen puheenvuoron johdosta tai vastine siinä esitettyyn väitteeseen. Puheenjohtajalla on tarvittaessa oikeus ohjata vastauspuheenvuoron käyttäjä esittämään puheenvuoronsa puhujapöytästä, tai keskeyttää puheenvuoro. Milloin vastauspuheenvuoropyyntöjä on useita, puheenjohtajalla on oikeus harkintansa mukaan erikseen avata ja päättää niitä koskeva keskustelu.

Erityisissä tapauksissa puheenjohtaja voi, poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä on määrätty, antaa asian käsittelyn alussa yhden puheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Valtuutetun puheenvuoron suositeltu enimmäispituus on 5 minuuttia. Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää 15 minuuttia ja muu puheenvuoro 5 minuuttia.

23 §

Puheenvuorojen käyttäminen

Valtuutetun tulee esittää puheenvuoronsa sitä varten varatulta paikalta.

Valtuutettu saa esittää kaikki enintään 1 minuutin mittaiset puheenvuorot mikrofonia käyttäen omalta paikalta tai tarvittaessa poikkeustilanteessa puhujapöytästä. Puheenjohtajan erityisestä syyistä antamalla luvalla normaalipuheenvuoron saa pitää omalta paikalta 1 minuuttia pidempänäkin.

Ainoastaan puheenjohtajalla on oikeus keskeyttää puhuja.

KuntaL 102 § 2 mom. Valtuutetulla on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Valtuutetun on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos valtuutettu puheessaan poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos valtuutettu ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

KuntaL 69 § ja 70 §. Kunnan luottamushenkilöt

Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön tai henkilön, joka on ehdolla muuhun luottamustoimeen kuin valtuutetuksi, on valtuuston tai asianomaisen toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa tai esteellisyytensä arvioinnissa.

24 §

Pöydällepanoehdotus ja asian käsittelyn keskeyttäminen

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta tai jokin muu

ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta ja siitä on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn; jos se hylätään, jatkuu käsittely.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä neljää päivää aikaisemmin, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänen enemmistöllä.

Jos asia jää pöydälle, on sitä ennen tehty, kaupunginhallituksen tai valiokunnan ehdotuksesta poikkeavat ehdotukset, jotka halutaan pitää voimassa, asian jatkokäsittelyssä uudistettava.

25 §

Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty muu kuin pöydälle panemista asian palauttamista tai hylkäämistä koskeva ehdotus on annettava kirjallisena.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei ole kannatettu.

Jollei ole muita äänestykseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

26 §

Äänestystapa

Äänestys on toimitettava avoimesti. Kunkin valtuutetun äänestyskäyttäytyminen näkyy äänestyslaitteelta sitä mukaan, kun valtuutetut äänestävät. Valtuutettu voi asiasta puheenjohtajalle ilmoitettuaan korjata äänestyksessä tapahtuneen virheensä välittömästi äänestyksen tapahduttua. Valtuutettu ei voi muuttaa äänestyskäyttäytymistään enää sen jälkeen, kun puheenjohtaja on todennut äänestyksen päättyneeksi.

27 §

Äänestysjärjestys

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

- 1) ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin, jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan;
- 2) jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden

mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä

3) jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, on sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

KuntaL104 §. Äänestys

Jos toimieliin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäväksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja saattaa toimieliimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestys toimitetaan avoimesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänen mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt.

KuntaL 43 §. Kunnanjohtajan irtisanominen tai siirtäminen muihin tehtäviin

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseen vaaditaan, että sitä kannattaa kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla kunnanjohtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

28 §

Toivomusponsi

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä kaupunginhallitukselle osoitettavan toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa tai laajentaa sitä.

IV luku

Vaalit

29 §

Yleiset määräykset

Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoon taitettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvässä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä.

Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle nimenhuudon määräämässä järjestyksessä. Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu.

KuntaL 105 §. Vaali

Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimieliimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisätynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään

kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaisetjäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

30 §

Vaalitoimituksen avustajat

Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

Suhteellinen vaali

31 §

Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee ensimmäisessä kokouksessaan keskuudestaan toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi varsinaistajäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan noudattaen samaa menettelyä kuin valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia valittaessa.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä. Lautakunta voi kutsua avukseen asiantuntijoita.

32 §

Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

33 §

Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 34 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

34 §

Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tutkii ehdokkaiden vaalikelpoisuuden ja tarkastaa, ovatko ne muutoin asianmukaisesti laaditut.

Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

35 §

Ehdokaslistojen yhdistelmä

Sitten kun edellä 34 §:ssä mainittuja oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt, vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi ja valtuustolle julkiluettava. Vaalin nimenhuutoa ei saa pitää ennen kuin vähintään neljännestunti on kulunut nähtäville panemisesta.

36 §

Vaalitoimitus

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

37 §

Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyuden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa päällyksessä.

V luku

Pöytäkirja

38 §

Pöytäkirja

Valtuuston pöytäkirjan pitämisessä noudatetaan soveltuvin osin hallintosäännön yleisiä

määräyksiä. Milloin äänestys on toimitettu nimenhuudolla, on äänestysluettelo liitettävä pöytäkirjaan. Varsinaisen pöytäkirjan ohessa valtuuston kokoukset äänitetään ja säilytetään äänitallenteina.

KuntaL 106 §. Eriävä mielipide

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, sekä asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä on vastuussa hänen esittelystään tehdystä päätöksestä, jollei hän ole ilmoittanut eriävää mielipidettä.

KuntaL 107 §. Pöytäkirja

Toimielimen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa.

Luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksistä pidetään pöytäkirjaa, jollei se päätöksen luonteen johdosta ole tarpeetonta.

KuntaL 108 §. Pöytäkirjan pitäminen nähtävänä

Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävänä siten kuin siitä on ennakolta ilmoitettu. Muun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

39 §

Pöytäkirjan tarkastus

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

40 §

Valtuuston kansliatehtävät

Valtuuston kansliatehtävät hoitaa konsernipalvelut.

SISÄLLYSLUETTELO**I luku****Yleiset määräykset**

1 § Valtuuston toiminnanjärjestelyt	1
1a § Valtuustotoimikunta	1
2 § Valtuustoryhmän muodostaminen	2
3 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen	2
4 § Valtuustoryhmää koskeva kokouskutsuja -tilat	2
5 § Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa	3
6 § Päätösten ilmoittaminen valtuustoryhmille	3
7 § Luettelon pitäminen valtuustoryhmistä	3
8 § Istumajärjestys	3

II luku**Valtuutetun aloiteoikeus**

9 § Valtuutettujen aloitteet	3
10 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys	3
11 § Tiedotustilaisuus ja kyselytunti	4

III luku**Valtuuston kokoukset**

12 § Kokouskutsu	4
13 § Esityslista	5
14 § Kokouksesta tiedottaminen	6
15 § Varavaltuutetun kutsuminen	6
16 § Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa	6
17 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja	7
18 § Nimenhuuto ja päätösvaltaisuuden toteaminen	7
19 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut	7
20 § Asioiden käsittelyjärjestys	7
21 § Talousarvioehdotuksen käsittely	8
22 § Puheenvuorot	8
23 § Puheenvuorojen käyttäminen	9
24 § Pöydällepanoehdotus ja asian käsittelyn keskeyttäminen	9
25 § Ehdotukset	9
26 § Äänestystapa	10
27 § Äänestysjärjestys	10
28 § Toivomusponsi	11

IV luku**Vaalit**

29 § Yleiset määräykset	11
30 § Vaalitoimituksen avustajat	11

Suhteellinen vaali

31 § Valtuuston vaalilautakunta	12
32 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	12
33 § Ehdokaslistojen laatiminen	12
34 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	12
35 § Ehdokaslistojen yhdistelmä	13

36 § Vaalitoimitus	13
37 § Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen	13
V luku	
Pöytäkirja	
38 § Pöytäkirja	13
39 § Pöytäkirjan tarkastus	14
40 § Valtuuston kansliatehtävät	14

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 205

Valtuutettu Jorma Ratian ilmoitus liittymisestä Perussuomalaisten valtuustoryhmän jäseneksi ja Lahti Ensin -valtuustoryhmän toiminnan lopettamisesta KV

D/1666/00.00.01.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämäniltaiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen valtuutettu Jorma Ratian ilmoituksen liittymisestä Perussuomalaisten valtuustoryhmän jäseneksi ja Lahti Ensin -valtuustoryhmän toiminnan lopettamisesta.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Valtuutettu Jorma Ratia 27.8.2020:

”Ryhmäni Lahti Ensin toiminta on loppunut ja olen liittynyt Perussuomalaisten ryhmään eilen.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien erillissääntöjen 3 §:

”Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

Valtuustoryhmän on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle ryhmää edustamaan oikeutettua henkilöä koskevista muutoksista.”

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: moniste kv 31.8.
Kv: luettelot

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 205

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 206

**Valtuutettu Hannu Kaasisen ilmoitus Kokoomuksen valtuustoryhmästä eroamisesta
KV**

D/1666/00.00.01.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämäniltaiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi valtuutettu Hannu Kaasisen ilmoituksen Kokoomuksen valtuustoryhmästä eroamisesta.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Valtuutettu Hannu Kaasinen 26.8.2020:

”Tästä päivästä alkaen 26.8.2020 alkaen sanon itseni irti kokoomuksen valtuustoryhmästä.”

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien erillissääntöjen 3 §:

”Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

Valtuustoryhmän on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle ryhmää edustamaan oikeutettua henkilöä koskevista muutoksista.”

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: moniste kv 31.8.
Kv: luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 207

Lahden perussuomalaiset ry:n valtuustoryhmän järjestäytyminen KV

D/1666/00.00.01.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämäniltaiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa Lahden perussuomalaiset ry:n valtuustoryhmä 27.8.2020:

"Lahden Perussuomalaiset pitivät 26.8. järjestäytymiskokouksen, jossa valtuustoryhmään otettiin 2 uutta jäsentä, Hannu Kaasinen sekä Jorma Ratia."

Perussuomalaisten Lahden valtuustoryhmän kokous 26.8.2020:

"_ _

32 § Valtuustoryhmän kasvattaminen Lisätään valtuustoryhmään Hannu Kaasinen sekä Jorma Ratia. Jorma Ratia ilmoitti lopettavansa Lahti Ensini- ryhmän.

33 § Valtuustoryhmän puheenjohtajan valinta. Valtuustoryhmän puheenjohtajaksi valittiin Rami Lehto.

34 § Päätetään varapuheenjohtajien määrästä. Varapuheenjohtajien määräksi päätettiin 2.

35 § Valtuustoryhmän varapuheenjohtajien valinta. Ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin Martti Mäkelä ja toiseksi Lasse Koskinen.

36 § Valtuustoryhmän sihteerin valinta. Sihteeriksi valittiin Maarit Tuomi.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 208

Lahden kaupungin lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle itäisen suunnan hankeyhtiön perustamiseen

D/1664/00.04.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho, puh. 040 595 4543

Päätös Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

**Käsittely kaupungin-
hallituksessa** Kaupunginjohtaja täydensi päätösesitystään:

Lisättiin seuraava teksti ensimmäiseen kappaleen loppuun:

”Lahden kaupunki toteaa, että itäisten suunnan ratayhteyksien kulkeminen Lahden kautta linjattiin jo silloin, kun valtio teki päätöksen Kerava-Lahti oikoradan rakentamisesta. Uusi selvitys osoittaa, että itäisten ratayhteyksien kehittäminen tämän linjauksen pohjalta on ainoa taloudellisesti ja liikenteellisesti kestävällä pohjalla oleva vaihtoehto.”

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Lahden kaupunginhallitus päättää antaa alla olevan lausunnon liikenne- ja viestintäministeriölle itäisen suunnan hankeyhtiön perustamiseen.

Lahden kaupunki ei pidä hankeyhtiön perustamista itäisen suunnan uusien raideyhteyksien suunnittelemiseksi perusteltuna. Kaupunki kannattaa Väyläviraston selvityksen mukaan hyöty/kustannussuhteeltaan parasta vaihtoehtoa, eli nykyisten, Lahden kautta kulkevien ratayhteyksien parantamista.

Nykyisten ratojen parantamisen kustannukset ovat suuruusluokkaa 150-400 miljoonaa euroa. Lahden kaupungin näkemyksen mukaan tämän mittaluokan hankkeisiin ei tarvita hankeyhtiötä, vaan ne voidaan toteuttaa valtion normaalilla budjettirahoituksella. Lahti kiirehtii nykyisten Savon ja Karjalan ratojen parantamista, koska se on kustannustehokkain tapa vähentää matka-aikoja itäisestä Suomesta Lahteen ja pääkaupunkiseudulle.

Lahti on mukana Suomirata-hankeyhtiössä n. 3,4 miljoonan euron rahoitusosuudella. Suomirata-yhtiö suunnittelee lentoradan rakentamista. Toteutuessaan lentorata nopeuttaa kaikkien itäisen Suomen kaupunkien yhteyksiä Helsinki-Vantaan lentokentälle sekä

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 208

mahdollistaa vuorotarjonnan lisäämiseen.

Lisäksi Lahden kaupunki toteaa, ettei se voi kuntalain mukaan olla mukana sellaisessa hankeyhtiössä, jonka suunnittelemaat ratahankkeet eivät hyödyttäisi kunnan asukkaita. Näin ollen Lahti ei voi osallistua sellaiseen itäisen suunnan hankeyhtiöön, joka suunnittelisi ratayhteyksiä, jotka eivät kulkisi Lahden kautta.

Väyläviraston selvityksessä ei ollut mukana Lahti-Heinola-Mikkeli -ratayhteyttä, joka aiemmassa vuoden 2019 selvityksessä oli uusista ratayhteyksistä hyöty-kustannussuhteeltaan selkeästi paras. Lahti pitää tätä merkittävänä puutteena, ja edellyttää, että maakuntakaavojen mukainen ratayhteys Lahti-Heinola-Mikkeli otetaan uudelleen tarkasteluun kansallisen rataverkon pitkän tähtäimen kehittämisessä.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Väylävirasto on selvittänyt itäisen suunnan raideyhteyksien kehittämisvaihtoehtoja liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta. Selvitys valmistui toukokuussa 2020. Selvityksessä tarkasteltiin kolmea perusvaihtoehtoa: 1) nykyisen rataverkon parantaminen, 2) uusi ratayhteys lentorata-Porvoo-Kouvola sekä 3) lentorata-Porvoo-Kotka-Luumäki. Selvityksestä puuttui mahdollisista uusista ratayhteyksistä Lahti-Heinola-Mikkeli -rata, vaikka Väyläviraston vuoden 2019 selvityksessä se oli uusista ratakäytävistä hyöty-kustannussuhteeltaan paras vaihtoehto.

Kolmesta tarkastellusta vaihtoehdosta nykyisen rataverkon parantaminen on hyöty-kustannussuhteeltaan selkeästi paras, vaikka senkin hyötysuhde jää alle 1:n (0.66-0.48). Uusien ratayhteyksien hyöty-kustannussuhteet ovat vaatimattomat: Porvoo-Kouvola - radassa 0.37 ja Porvoo-Kotka-Luumäki-radassa 0.20. Mitään valtion investointia ei pitäisi toteuttaa näin pienellä hyöty-kustannussuhteella. Vertailun vuoksi; Lahden oikoradan hyöty-kustannussuhde oli noin 2.0.

Lisätietoa Väyläviraston selvityksestä:

https://julkaisut.vayla.fi/pdf12/vj_2020-16_ita-suomen_junayhteydet_tiivistelma_web.pdf

<https://vayla.fi/-/vaylaviraston-itarataselvitys-valmistunut>

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 208

Liikenne- ja viestintäministeriö kutsui nykyisen ratakäytävän toimijoita sekä itäisen Suomen kaupunkeja keskusteluun 24.6.2020 siitä, onko itäisen Suomen kaupungeilla mahdollisuuksia lähteä mukaan perustamaan hankeyhtiötä itäisen suunnan uusien ratayhteyksien suunnitteluun. Kaupunkien näkemyksiä pyydetään 31.8.2020 mennessä.

Mahdollinen hankeyhtiö perustettaisiin samoin periaattein kuin Suomirata-hankeyhtiö, jossa Lahden kaupunki on mukana osakkaana. Hankeyhtiö suunnittelisi radan rakentamisvalmiuteen asti. Suunnittelu kestäisi 6-10 vuotta. Valtion osuus olisi 51 % ja muiden osapuolten 49 %.

Ratojen suunnittelukustannukset ovat alustavan arvion perusteella Porvoo-Kouvola vaihtoehdossa noin 70 miljoonaa euroa ja Porvoo-Kotka-Luumäki vaihtoehdossa noin 110 miljoonaa euroa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote liikenne- ja viestintäministeriö (kirjaamo@lvm.fi)

Liitteenä

1. LVM:n esitys ja pyyntö näkemysten esittämisestä itäisen suunnan hankeyhtiön perustamiseen 24.6.2020

Itäisen suunnan hankeyhtiöneuvottelujen alustavat edellytykset

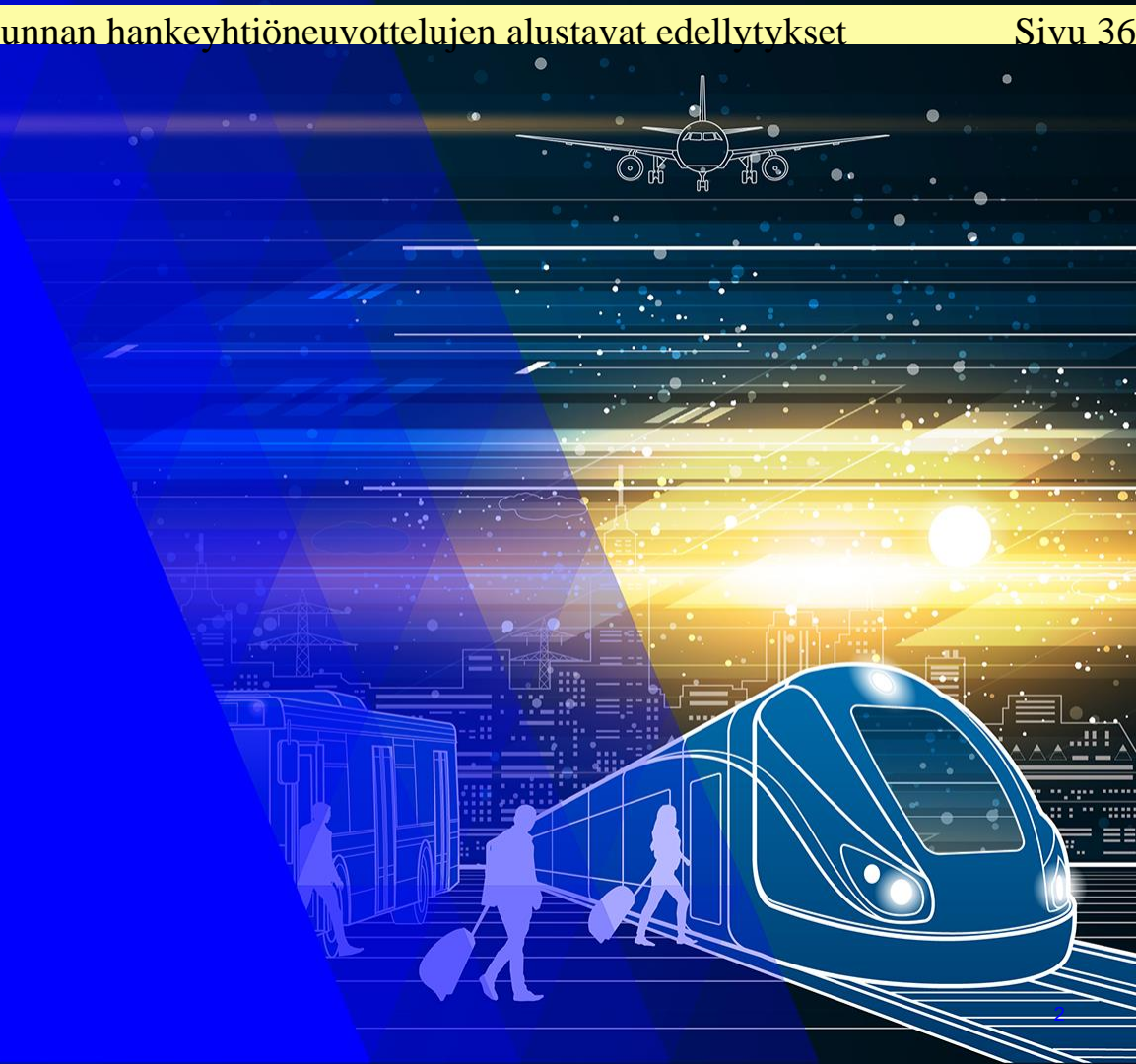
24.6.2020

Miikka Rainiala, yksikön johtaja

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tausta ja lähtökohdat

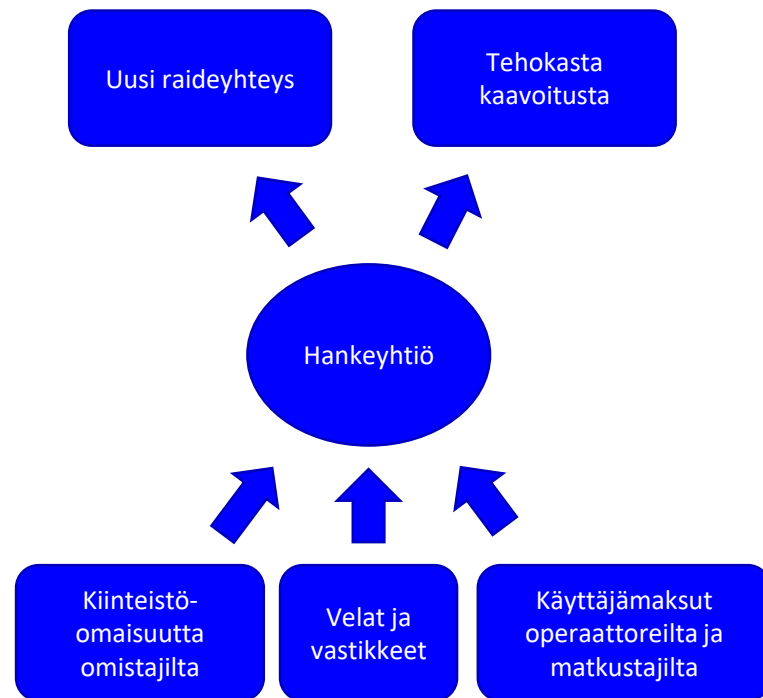
Ennakoitavammin, enemmän ja etupainoisemmin

Tarvitsemme **E³: ennakoitavampaa liikennejärjestelmäsuunnittelua, enemmän investointeja** infrastruktuuriin ja resursseja sen ylläpitoon sekä **etupainoisemmin** yhteiskuntaa hyödyttäviä hankkeita toteutettavaksi

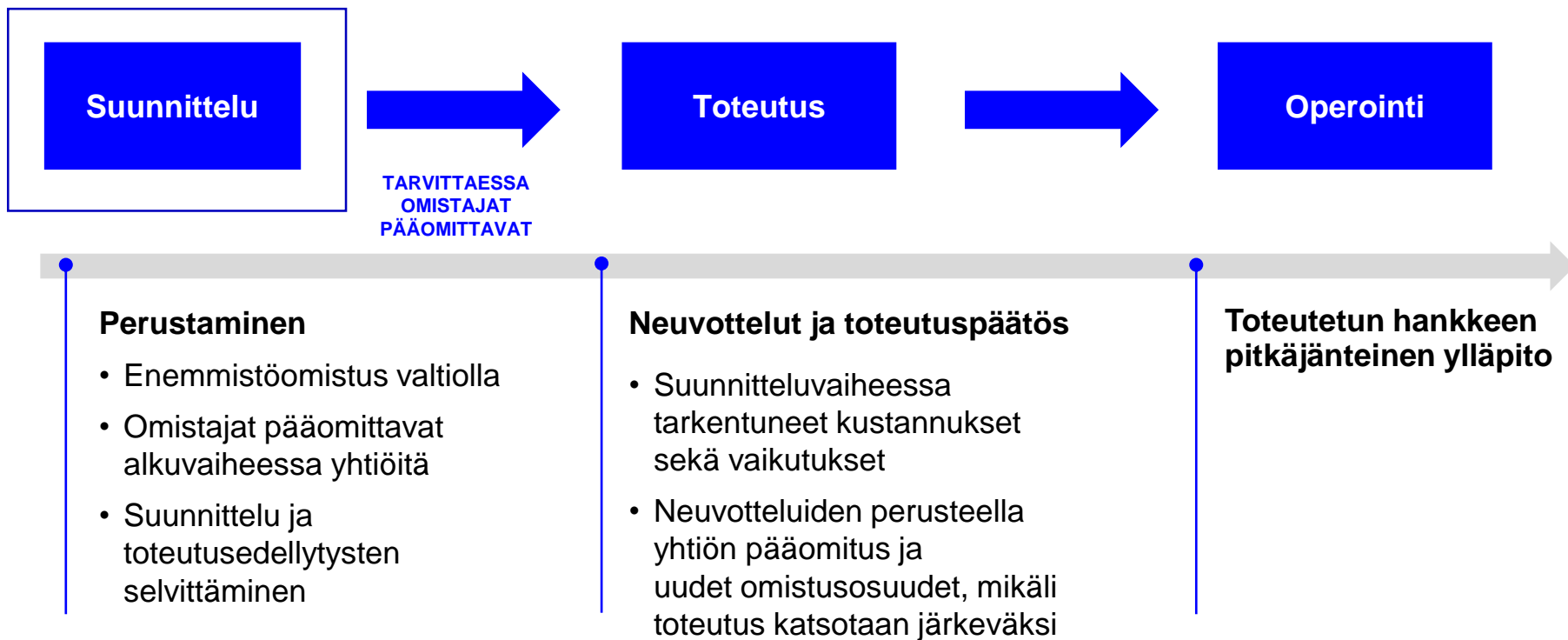
Hankeyhtiöt mahdollistavat uusien resurssien hyödyntämisen, luovat kannustimet tuottaa hyvälaatuista suunnittelua sekä infrastruktuuria ja antavat mahdollisuuden aikaistaa tarvittavien hankkeiden toteutumisen

Hankeyhtiömalli raideinvestoinneissa – mahdollinen konsepti

- Hankeyhtiömalli kehittää liikenneinfrastruktuuria ja edistää samalla kaupungistumisen vaatimaa tehokasta asunto- ja toimitilarakentamista. Yhdyskuntarakenne kehittyy kokonaisvaltaisesti
- Kunnilla on kannustin kaavoittaa yhtiön vaikutusalueella mahdollisimman tehokkaasti varmistaakseen yhtiön tulovirran
- *Suunnitteluvaiheessa* yhtiö rahoittaisi toimintaansa omistajien yhtiölle antamin pääomituksin
- *Rakentamisvaiheessa* yhtiö rahoittaisi toimintaansa omistajien yhtiölle antamin pääomituksin ja velkarahalla
- *Operointivaiheessa* kustannukset katettaisiin operaattoreilta ja matkustajilta perittävillä käyttäjämaksuilla sekä omistajilta perittävillä määräaikaikaisilla vastikkeilla. Lisäksi yhtiö saisi vuokratuloja hyödyntämällä kiinteistöomaisuutta, jota omistajat osoittaisivat sille apporttisijoituksena

Vaiheistus

Suunnitteluvaiheen alustavat kustannusarviot

- Väyläviraston Itäisen suunnan selvityksessä uusien ratojen alustavasti arvioidut rakentamiskustannukset ovat esimerkiksi Porvoo-Kouvola (VE2) osalta n. 1,7 miljardia euroa ja Porvoo-Kotka-Luumäki osalta n. 2,7 miljardia euroa (VE3) (MAKU130, 2010=100).
- Turun tunnin junan suunnittelukustannukset ovat n. 110 miljoonaa euroa ja tämän hetkinen arvio rakentamiskustannuksista on n. 2,8 miljardia euroa. Tämä tarkoittaa, että suunnittelukustannukset ovat n. 4% rakentamiskustannuksista.
- **Tämän perusteella Itäradan suunnittelukustannukset ovat alustavan arvion perusteella esimerkiksi VE2:ssa (Porvoo-Kouvola) n. 70 miljoonaa euroa ja VE3:ssa ("itäinen rantarata") n. 110 miljoonaa euroa (arviot ALV 0%).**
- Kyseessä on alustava ja karkea arvio kustannuksista.

Hankeyhtiöneuvotteluiden lähtökohdat

Yhteyden suunnittelu rakentamisvalmiuteen saakka

- Aikaisempien hankeyhtiöneuvotteluiden lähtökohta on ollut se, että hankeyhtiöiden toimialana ja tehtävänä on hankkeisiin liittyvä suunnittelu ja sen rahoittaminen rakentamisvalmiuteen asti.
- Hankeyhtiön perustaminen on edellyttänyt, että siihen tulisi omistajiksi eli osakkaiksi valtion lisäksi myös muita hankkeesta hyötyviä julkisyhteisöjä tai julkisesti omistettuja yhteisöjä. Hankeyhtiöissä voisi olla myös muita osakkaita edellyttäen, että yhtiössä säilyisi julkisomisteinen määräänemmistö.
- Edelleen lähtökohtana on ollut, että valtio omistaisi hankeyhtiöistä perustamisvaiheessa vähintään 51 prosenttia ja muut osakkaat noin 49 prosenttia. Osakkaiden on tullut myös sitoutua yhtiön pääomittamiseen edellä mainitussa suhteessa siten, että pääomitus kattaisi arvioidut rakentamisvalmiuden edellyttämän suunnittelun kustannukset sekä muut hankeyhtiön toiminnan edellyttämät kustannukset.
- Suunnittelu kestäisi n. 6-10 vuotta ja lopputuotoksena syntyisi lainvoimainen ratasuunnitelma itäisen suunnan raideyhteyden rakentamiseksi.

Alustavien edellytysten selvittäminen

- Osapuolia pyydetään ilmoittamaan liikenne- ja viestintäministeriölle viimeistään 31.8.2020 onko näillä alustavat edellytykset osallistua hankeyhtiön pääomittamiseen edellä mainitut hankeyhtiön perustamisen reunaehdot huomioiden. Tässä yhteydessä voi myös ilmoittaa onko osapuolella erityisiä reunaehtoja pääomituksen tekemiselle.
- Tarkoituksena on kartoittaa alueen toimijoiden edellytyksiä ja riittävän laajaa sitoutumista hankeyhtiön perustamiseen aikaisempia hankeyhtiöneuvotteluita vastaavilla periaatteilla.
- Ilmoitukset pyydetään toimittamaan osoitteeseen kirjaamo@lvm.fi

Kiitos!

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 209

Lahden kaupungin vakuutuksien hankinta

D/1606/02.08.00.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072
Turvallisuus- ja riskienhallintapäällikkö Antti Prepula, puh. 044 416 3812

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely kaupungin- hallituksessa

Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Juha Rostedt, jäsenet Pekka Komu ja Merja Vahter ja kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Mika Kari ilmoittivat esteellisyytensä (HL 28.1 § 5) ja poistuivat asian käsittelyn ajaksi.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää, että Lahden kaupungille hankitaan 1.1.2021 lukien

- 1) Korin 1; työtaturma- ja ammattitautivakuutus, vapaaehtoinen tapaturmavakuutus ja matkavakuutus LähiTapiola Keskinäinen vakuutusyhtiöltä, joka vertailulukujen yhteissummalla mitattuna on kokonaistaloudellisesti edullisin vaihtoehto,
- 2) Vakuutuskori 2; omaisuusvakuutus, keskeytysvakuutus, asennus- ja rakennustyövakuutus, metsävakuutus, kuljetus/näyttelyvakuutus, venevakuutus, julkisyhteisön vastuuvakuutus, hallinnon vastuuvakuutus, liikennevakuutus sekä vapaaehtoinen ajoneuvovakuutus Pohjola Vakuutus oy:ltä, joka hintaperusteisen mukaan on tehnyt halvimman tarjouksen.

Samalla kaupunginhallitus päättää, että Lahden kaupungin voimassa olevat vakuutukset irtisanotaan siten, että ne päättyvät niin, että uudet vakuutukset astuvat voimaan 1.1.2021 alkaen.

Lisäksi kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti ja oikeuttaa panemaan päätöksen täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 209

Perusteluosa

Lahden kaupungin vakuutukset kilpailutetaan määrävälein. Edellinen vakuutuskilpailutus tehtiin Lahden kaupungin ja Nastolan kunnan kesken 1.1.2016 tapahtuneen kuntaliitoksen johdosta. Vakuutuksia on kilpailutettu noin neljän vuoden välein.

Tarjoukset kilpailutettiin toistaiseksi voimassa olevalle kaudelle niin, että ensimmäinen vakuutuskausi on 1.1.2021 – 31.12.2021. Tarjouskilpailun kohteena ovat vakuutuslajit jaettiin kahteen koriin, jotka vertailtiin omina kokonaisuuksinaan.

Vakuutuskori 1:

- Työtaturma- ja ammattitautivakuutus
- Vapaaehtoinen tapaturmavakuutus
- Matkavakuutus

Vakuutuskori 2:

- Omaisuusvakuutus
- Keskeytysvakuutus
- Asennus- ja rakennustyövakuutus
- Metsävakuutus
- Kuljetus/näyttelyvakuutus
- Venevakuutus
- Julkisyhteisön vastuuvakuutus
- Hallinnon vastuuvakuutus
- Liikennevakuutus
- Vapaaehtoinen ajoneuvovakuutus

Merkittävin kilpailutetuista vakuutuksista on lakisääteinen työtaturma- ja ammattitautivakuutus. Vakuutuskilpailutuksessa käytettiin kaupungin vakuutusmeklariyhtiö Rewenda Oy:tä, joka kuuluu Söderber & Partners konserniin.

Lahden kaupunki pyysi 11.5.2020 Hilmassa julkaistuilla tarjouspyynnöllä tarjouksia vakuutusturvaksi 1.1.2021 alkaen. Kilpailutus suoritettiin avoimella menettelyllä EU-hankintana julkisen hankintalain mukaan.

Tarjousten vertailu

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 209

Vakuutuskori yhteen saatiin tarjoukset Fennialta, If:ltä, LähiTapiolalta, Pohjola Vakuutukselta ja Protectorilta. Vakuutuskori kahteen saatiin tarjoukset Fennialta, If:ltä ja Pohjola Vakuutukselta. Kaikki tarjoajat täyttävät tarjouspyynnössä asetetut kelpoisuus- ja soveltuvuusehdot. Tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia ja hyväksyttiin mukaan vertailuun.

Tarjosten vertailun perusteella on haettu molempien vakuutusorien osalta halvimman vertailumaksun tarjonnut vakuutusyhtiö.

Vakuutuskori 1:

Työtapaturmavakuutuksen vertailtavana maksuna on käytetty korvausmeno-olettamia ja niistä muodostunutta hintaolettamia. Muiden vakuutuslajien osalta alin kokonaishinta on ollut vertailuperuste. Tapaturma- ja ammattitautien sekä muiden henkilövakuutuksien osalta halvimman hintatarjouksen teki LähiTapiola.

Vakuutuskori 2:

Vakuutuskoriin liittyvien vakuutuslajien osalta alin kokonaishinta on ollut vertailuperuste. Kokonaishinnaltaan halvimman tarjouksen on tehnyt Pohjola Vakuutus Oy.

Yhteenveto

Merkittävimmät muutokset tarjouspyynnössä nykyiseen vakuutusturvaan:

1. Keskeytysvakuutukseen uutena turvana mukaan vuokratulokeskeytysvakuutus
 - a. Kaupunginsairaala
 - b. Jalkarannan sairaala
 - c. Niemen paloasema
 - d. Sibeliustalo
2. Metsävakuutuksen pinta-ala päivitetty 3140 hehtaarista 5941,45 hehtaariin. Metsävakuutuksen omavastuu nostettu 5 000 eurosta 20 000 euroon.
3. Julkisyhteisön vastuuvakuutuksen vakuutusmäärä nostettu 3 000 000 eurosta 10 000 000 euroon.
4. Julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutuksen vakuutusmäärä nostettu 1 000 000 eurosta 2 000 000 euroon.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 209

Kori yhden nykyinen vuosittainen maksu on 473 968 € (työtaturmavakuutuksen osalta vertailumaksuna on vuosien 2016 – 2019 lopullisten maksujen keskiarvo). LähiTapiolan tarjous 321 962 € (työtaturman osalta vertailumaksuna on oletettaman 1 mukainen viiden vuoden keskiarvomaksu) on siten nykyistä vuosittaista maksua 152 006 euroa pienempi.

Kori kahden nykyinen maksu on kokonaisuudessaan 181 749 €. Pohjolan tarjous on 154 901 €, eli 26 848 € valitsevaa tilannetta edullisempi.

Muutoksenhaku

Hankintalain muutoksenhakuohje

Toimenpiteet

OTE/Rewenda Oy Päivi Manni paivi.manni@soderbergpartners.com
Hankintapäätös oikaisuohjeineen ja hakemusosoituksineen annetaan tiedoksi kaikille tarjoajille vakuutusmeklarin kautta.

Liitteenä

1. Vakuutusten tarjousvertailut

Vertailumuistio

Tarjousvertailumuistio ja päättöehdotus vakuutusten kilpailutuksesta

Lahden kaupunki

Vakuutustarjouskilpailun vertailumuistio

Luottamuksellinen

SISÄLLYS

1. Johdanto.....	2
2. Tarjouspyyntö	2
Yleistä tarjouspyynnöstä.....	2
3. Saadut tarjoukset.....	5
4. Tarjoajien kelpoisuuden arviointi.....	5
5. Tarjousten sisällön tarkistaminen.....	5
6. Tarjousten vertailu	5
Tarjousten valintaperusteet.....	5
7. Päätösehdotus.....	7

Vakuutustarjouskilpailun vertailumuistio

Luottamuksellinen

1. JOHDANTO

Lahden kaupunki on pyytänyt 11.5.2020 Hilmassa julkaistuilla tarjouspyynnöllä tarjouksia vakuutusturvaksi 1.1.2021 alkaen. Kilpailuttamisen on toteuttanut vakuutusmeklari Rewenda Oy.

2. TARJOUSPYYNTÖ

YLEISTÄ TARJOUSPYYNNÖSTÄ

Kilpailutus suoritettiin avoimella menettelyllä EU-hankintana julkisen hankintalain mukaan.

Tarjoukset kilpailutettiin toistaiseksi voimassa olevalle kaudelle niin että ensimmäinen vakuutuskausi on 1.1.2021 – 31.12.2021.

Tarjouskilpailun kohteena olevat vakuutuslajit jaettiin kahteen koriin, jotka vertailtiin omina kokonaisuuksinaan.

Vakuutuskori 1:

- Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus
- Vapaaehtoinen tapaturmavakuutus
- Matkavakuutus

Vakuutuskori 2:

- Omaisuusvakuutus
- Keskeytysvakuutus
- Asennus- ja rakennustyövakuutus
- Metsävakuutus
- Kuljetus/näyttelyvakuutus
- Venevakuutus
- Julkisyhteisön vastuuvakuutus
- Hallinnon vastuuvakuutus
- Liikennevakuutus
- Vapaaehtoinen ajoneuvovakuutus

Tarjouspyynnössä oli mukana mm. seuraavat pakolliset vaatimukset ja sisältövaatimukset:

- Tarjoajan nimi sekä tarjoajan yhteystiedot ja sähköpostiosoite, johon hankintapäätös ja muut tiedonannot voidaan lähettää.
- Tarjoukset tulee antaa siten, että tarjous sisältää yhden tai molempien tarjouspyynnön kohteena olevien vakuutuskorien mukaisen vakuutuskorikokonaisuuden.
- Korikohtaisen tarjouksen tulee sisältää kaikki kyseisen vakuutuskorin edellyttämät vakuutuslajit

Vakuutustarjouskilpailun vertailumuistio

Luottamuksellinen

- Tarjouksessa on eriteltävä asiakirjat ja liitteet vakuutuskoreittain siten, että kullekin vakuutuskorille osoitettu tarjous on selkeä yhtenäinen kokonaisuus.
- Kalenterivuositteiset vakuutusmaksut vakuutuslajeittain verollisina kokonaisuina
- Vakuutuslajikohtaiset verolliset vuosimaksut on ilmoitettava vakuutuskoreittain
- Hintaliite ja minimivaatimukset -liitteessä 7. Työtaturmavakuutusmaksua ei ilmoiteta ilmoiteta liitteessä 7 vaan työtaturmavakuutusta koskeva tarjous ja exceltiedosto toimitetaan omana liitteenään.
- Tarjoukseen tulee liittää kuhunkin vakuutuslajiin sovellettavat vakuutusehdot tai ilmoitettava yksilöity verkko-osoite kyseessä oleviin ehtoihin.
- Liike- ja ammattisalaisuudet on merkittävä selkeästi tarjoukseen tai esitettävä erillisessä asiakirjassa
- Tarjouksissa käytettävä kieli on suomi, ellei muuta mainita. Jos tarjouspyynnössä on käytetty englanninkielisiä otsikkonimikkeitä (esim. hallinnon vastuuvakuutus), voi myös tarjous näiden osalta olla englanninkielinen.
- Tarjous ei saa olla ehdollinen eikä sisältää varauksia
- Tarjous ei saa sisältää osatarjouksia eikä vaihtoehtoisia tarjouksia
- Tarjouspyynnön liite 7 "Sisältö- ja minivaatimukset" tulee palauttaa täydennettynä tarjouskirjeen mukana.
- Tarjoaja hyväksyy liitteenä 8 olevan hankintasopimusmallin.

Vakuutusmaksut ja vakuutusten irtisanominen:

- Vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksua ei saa korottaa kahden ensimmäisen vakuutuskauden aikana. Vuotuinen maksunkorotus vapaaehtoisissa vakuutuslajeissa saa 1.1.2023 alkaen olla maksimissaan 5 % verollisesta vakuutusmaksusta. Korotuksesta ja sen perusteista tulee ilmoittaa kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vuosieräpäivää.
- Edellä mainittua suurempi korotus on 1.1.2023 alkaen mahdollinen vain, mikäli asiakkaan vakuutuslajikohtainen vahinkotilasto antaa siihen perustellun syyn. Korotuksesta ja sen perusteista tulee ilmoittaa kirjallisesti viimeistään kuusi (6) kk ennen vuosieräpäivää.
- Mikäli tarjoaja aikoo irtisanoa vapaaehtoisen vakuutuksen, irtisanominen tulee tehdä viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen vakuutuksen vuosieräpäivää.

Vakuutusyhtiön palvelut:

- Tarjoajan tulee itse vastata Suomessa tapahtuvien henkilövahinkojen korvauskäsittelystä ja päätöksenteosta, eikä palvelua saa tarjota ulkopuolisen alihankkijan toteuttamana, jotta tietosuoja varmistetaan.
- Tarjoajalla tulee olla suomenkielinen sähköinen järjestelmä vahinkojen ilmoittamiseen vakuutusmaksuun sisältyvänä.
- Tarjoajalla tulee olla asiakkaan käyttöön asiakaskohtainen suomenkielinen verkkopalvelu.

Vakuutustarjouskilpailun vertailumuistio

Luottamuksellinen

- Tarjoajan palveluiden tulee henkilötietojen käsittelyn osalta täyttää voimassa olevan tietosuojalainsäädännön vaatimukset ja palvelun tulee muutenkin olla tietoturvaltaan riittävästi ja asianmukaisesti suojattu sekä hankintayksikön valtuuttamien käyttäjien käytettävissä ajankohdasta riippumatta.
 - Hankintayksiköllä on mahdollisuus halutessaan hallinnoida käyttöoikeuksia.
 - Käyttöoikeuksien tulee olla määriteltävissä eritasoisiksi siten, että näkymää on mahdollista rajata käyttäjäkohtaisesti.
 - Tarjoukseen tulee liittää selvitys sähköisen verkkopalvelun sisällöstä ja toimintaperiaatteista, josta edellä mainitut seikat ilmenevät.
- Tarjoajalla on mahdollisuus lähettää ja vastaanottaa luottamuksellisia tietoja sisältäviä sähköpostiviestejä salattua sähköpostiyhteyttä käyttäen.
- Asiakkaan käyttämän työtapaturmien ilmoitusjärjestelmän integrointi vakuutusyhtiön järjestelmään työtapaturmailmoitusten vastaanottamista varten tulee tehdä ilman veloitusta.

Vakuutusmaksun tulee sisältää seuraavat asiantuntijapalvelut:

- Työturvallisuuskoulutusta ja asiantuntijayhteistyötä yhteensä 3 pv/vuosi (Vakuutuskori 1)
 - Koulutus- ja asiantuntijapäivien sisältö ja aiheet sovitaan erikseen asiakkaan kanssa (asiantuntijaluennot, tietoiskut, tms)
 - Asiakkaalla on oikeus käyttää vakuutusyhtiön koulutuspäivien yhteydessä esittämää materiaalia.
 - Vakuutusyhtiö nimeää työturvallisuuden asiantuntijan
 - Yhteistyötapaaminen vähintään kerran vuodessa vakuutusyhtiön ja asiakkaan työturvallisuusasiantuntijoiden kanssa, jolloin käydään läpi tilastot/raportit, arvioidaan tilanne ja kehittämistarpeet (miten asiakas voi parhaiten hyödyntää vakuutusyhtiön tapaturmatilastoja)
- Vakuutusyhtiö toimittaa asiakkaan pyynnöstä työ- ja työmatkatapaturmiin liittyviä yhteenveto- ja seurantaraportteja
- Vakuutuslajikohtaista koulutusta tai vahingontorjuntaan ja turvallisuuspalveluihin liittyviä koulutusta erikseen sovittavan suunnitelman mukaan 1 pv/vuosi (Vakuutuskori 1 ja Vakuutuskori 2)
- Vakuutusyhtiön sähköisiin palveluihin liittyvää koulutusta 2 pv ensimmäisenä sopimusvuonna (Vakuutuskori 1 ja Vakuutuskori 2)

Tarjouspyyntö liitteineen tallennettiin sähköiseen portaaliin ja tieto tarjouspyynnöstä toimitettiin seuraaville:

- Fennia Keskinäinen vakuutusyhtiö (myöhemmin "Fennia")
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (myöhemmin "If")
- Lähi-Tapiola Keskinäinen vakuutusyhtiö (myöhemmin "LähiTapiola")
- Pohjola Vakuutus Oy (myöhemmin "Pohjola Vakuutus")
- Protector Försäkring Finland (myöhemmin "Protector")

Muista yhtiöistä ei tullut dokumenttipyyntöjä Hilma-ilmoituksen perusteella.

Vakuutustarjouskilpailun vertailumuistio

Luottamuksellinen

3. SAADUT TARJOUKSET

Tarjoukset saatiin määräaikaan mennessä seuraavilta vakuutusyhtiöiltä:

Vakuutuskori 1:

- Fennia
- If
- LähiTapiola
- Pohjola Vakuutus
- Protector

Vakuutuskori 2:

- Fennia
- If
- Pohjola vakuutus

4. TARJOAJIEN KELPOISUUDEN ARVIOINTI

Kaikki tarjoajat täyttävät tarjouspyynnössä asetetut kelpoisuus- ja soveltuvuusehdot.

Kelpoisuus- ja soveltuvuusehdot Tarjouspyynnön liitteenä olleen ESPD -lomakkeen mukaisesti.

5. TARJOUSTEN SISÄLLÖN TARKISTAMINEN

Tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi:

Kaikki tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia ja hyväksyttiin mukaan vertailuun.

Tarjousten avauksesta 2.7.2020 laadittiin avauspöytäkirja.

6. TARJOUSTEN VERTAILU

Tarjousten vertailu tehtiin niiden tarjoustensa osalta, jotka täyttävät tarjoajien kelpoisuudelle ja tarjoustensa sisällölle asetetut vaatimukset.

TARJOUSTEN VALINTAPERUSTEET

Vakuutusmaksut (painotus 100 %)

Tarjoustensa vertailun perusteella hankintayksikkö valitsee molempien vakuutuskorien osalta halvimman vertailumaksun tarjonneen vaihtoehdon.

Vakuutustarjouskilpailun vertailumuistio

Luottamuksellinen

Vakuutuskori 1:

Vakuutuslajikohtaiset vakuutusmaksut lasketaan yhteen.

Työtapaturmavakuutuksen vertailtavana maksuna käytetään jäljempänä kuvattujen Korvausmeno-olettamien 1 - 5 mukaista keskimääräistä maksua vuosilta 2021 – 2025. Jälkiseurantalaskelma otetaan huomioon keskimääräisissä maksuissa siten että vakuutus päättyy 31.12.2025. Korvausmeno-olettamien tarjottuja maksuja vuosille 2021 – 2025 painotetaan keskimääräisen maksun määrittelyssä seuraavasti:

- Korvausmeno-olettaman 1 painoarvo 55 %
- Korvausmeno-olettaman 2 painoarvo 15 %
- Korvausmeno-olettaman 3 painoarvo 15 %
- Korvausmeno-olettaman 4 painoarvo 10 %
- Korvausmeno-olettaman 5 painoarvo 5 %

Tapaturma- ja ammattitauti vakuutuksen keskimaksut			Vakuutusyhtiöt				
		Painotus	Pohjola	Fennia	Protector	LähiTapiola	If
Olettama 1							
Keskimaksu	2021 - 2025	55 %	302 412 €	338 450 €	321 379 €	294 915 €	336 481 €
Olettama 2							
Keskimaksu	2021 - 2025	15 %	371 691 €	442 656 €	430 943 €	388 681 €	429 361 €
Olettama 3							
Keskimaksu	2021 - 2025	15 %	374 105 €	409 649 €	399 857 €	363 505 €	405 867 €
Olettama 4							
Keskimaksu	2021 - 2025	10 %	422 511 €	441 021 €	438 030 €	422 591 €	458 211 €
Olettama 5							
Keskimaksu	2021 - 2025	5 %	568 756 €	536 831 €	529 264 €	491 182 €	527 598 €

Lopullinen painotettu vakuutusmaksu (Vertailtava vakuutusmaksu)							
Keskimaksu	2021 - 2025	100 %	348 885 €	384 937 €	371 644 €	341 849 €	382 550 €

Yhteenveto tarjouksien vakuutusmaksuista		Vakuutusyhtiöt				
Kori 1 Henkilövakuutukset						
Vakuutuslaji		Pohjola	Fennia	Protector	LähiTapiola	If
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus		348 885 €	384 937 €	371 644 €	341 849 €	382 550 €
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus oppilaat		4 370 €	1 712 €	3 923 €	1 668 €	3 520 €
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus puheenjohtajat		483 €	246 €	347 €	389 €	381 €
Matkavakuutus		3 000 €	2 477 €	1 506 €	994 €	2 258 €
Vapaaehtoinen henkilövakuutus		25 000 €	33 263 €	21 153 €	23 996 €	35 144 €
Vakuutusmaksut yhteensä		381 738 €	422 636 €	398 573 €	368 896 €	423 853 €

Parhaan tarjouksen tarjouspyynnön vertailuperusteiden (hinta) mukaan on tehnyt LähiTapiola Keskinäinen vakuutusyhtiö.

Vakuutustarjouskilpailun vertailumuistio

Luottamuksellinen

Vakuutuskori 2:

Vakuutuslajikohtaiset vakuutusmaksut lasketaan yhteen.

Yhteenveto tarjouksien vakuutusmaksuista	Vakuutusyhtiöt		
	Pohjola	Fennia	If
Vakuutuslaji			
Kori 2 Vahinkovakuutukset			
Omaisuusvakuutus	50 729 €	77 601 €	137 090 €
Asennus- ja rakennustyövakuutus	4 273 €	3 190 €	797 €
Keskeytysvakuutus	4 341 €	13 170 €	1 873 €
Metsävakuutus	15 876 €	12 842 €	12 122 €
Vastuuvakuutukset	42 938 €	43 910 €	23 021 €
Johdon vastuuvakuutus	9 426 €	3 450 €	3 444 €
Ajoneuvovakuutus	26 148 €	29 197 €	38 906 €
Vene- ja alusvakuutus	519 €	352 €	847 €
Kuljetusvakuutus	651 €	1 370 €	2 415 €
Vakuutusmaksut yhteensä	154 901 €	185 082 €	220 515 €

Parhaan tarjouksen tarjouspyynnön vertailuperusteiden (hinta) mukaan on tehnyt Pohjola Vakuutus Oy.

7. PÄÄTÖSEHDOTUS

Vakuutuskori 1: Suosittelemme Lahden kaupunkia valitsemaan LähiTapiolan vakuuttajakseen Vakuutuskorin 1:n vakuutuslajeille 1.1.2021 alkavalle vakuutuskaudelle.

Vakuutuskori 2: Suosittelemme Lahden kaupunkia valitsemaan Pohjola Vakuutuksen vakuuttajakseen Vakuutuskorin 2:n vakuutuslajeille 1.1.2021 alkavalle vakuutuskaudelle.

Tähän yhteenvetoon liittyviin tiedusteluihin vastaa

Rewenda Oy
vakuutusmeklari Päivi Manni
+358 0400 875569
paivi.manni@rewenda.fi

Tampere 17.8.2020

Päivi Manni

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 210

Konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksiköiden vuoden 2020 käyttösuunnitelmien tarkastelu koronaepidemian ja sen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vaikutuksista

D/898/02.02.00.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, puh. 050 383 6502
Konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen, puh. 050 556 9815
Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho, puh. 040 595 4543
Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, puh. 050 383 6574

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksiköiden vuoden 2020 käyttösuunnitelmatarkastelut koronaepidemian ja sen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vaikutuksista.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.4.2020 §106, että konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksiköiden vuoden 2020 käyttösuunnitelmat otetaan tarkasteluun koronaepidemian ja sen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vaikutusten arviointia varten. Päätöksen mukaisesti lauta- ja johtokuntien sekä jaostojen esittämät tarkastelut vuoden 2020 käyttösuunnitelmiin esitetään tiedoksi kaupunginhallitukselle 31.8.2020.

Käyttösuunnitelmatarkastelussa on arvioitu koronaepidemian ja siitä aiheutuvien rajoitustoimien vaikutukset konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksiköiden toimintaan ja talouteen vuonna 2020. Arviot perustuvat tarkasteluhetken, kesäkuun 2020, toteutuneisiin vaikutuksiin ja sen hetkiseen tautitilannekuvaan perustuviin loppuvuoden ennusteisiin. Koronaepidemian mahdollista toista aaltoa ja sen mahdollisia vaikutuksia ei ole tarkastelussa otettu huomioon. Tarkasteluhetken mennessä toteutuneet ja elokuun aikana tarkentuneet talousvaikutukset käsitellään mahdollisten määrärahatarpeiden osalta kaupunginhallituksessa 28.9.2020 ja kaupunginvaltuustossa 5.10.2020.

Käyttösuunnitelmien tarkastelussa on selvitetty

- 1) mihin toimintaan ja määrärahoihin koronaepidemiolla ja poikkeusoloilla ei ole vaikutusta,
- 2) mihin toimintaan tilanne vaikuttaa menoja kasvattavasti
- 3) mikä toiminta on supistunut ja millainen vaikutus sillä on tulojen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 210

menetyksiin ja menojen vähenemiseen

4) mitä uutta tilanteen edellyttämää toimintaa on syntynyt ja millainen vaikutus sillä on tuloihin ja menoihin

5) mikä toiminta tuloineen ja menoineen siirtyy tai voidaan esittää siirrettäväksi vuodelle 2021 tai siitä eteenpäin

6) mitkä tulot ja/tai menot jäävät kokonaan toteutumatta vuonna 2020

7) mitä toimintaa ei ole perusteltua lainkaan käynnistää tai jatkaa vuonna 2020

Palvelualuekohtaiset käyttösunnitelmatarkastelut talousvaikutuksiin on esitetty liitteissä 1-3.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi: Sivistyksen palvelualue, Kaupunkiympäristön palvelualue, Konsernihallinto, taseyksiköt, Tarkastustoimi, Talouspalvelut

Liitteenä

1. KOHA Käyttösunnitelmien 2020 uudelleen tarkastelu
2. KYMP Käyttösunnitelmien 2020 uudelleen tarkastelu
3. SIVI Käyttösunnitelmien 2020 uudelleen tarkastelu

Käyttösuunnitelmien uudelleen tarkastelu

Koronan talousvaikutukset

SIVISTYKSEN PALVELUALUE

Tilanne 6/2020

LAHTI

Yhteenvedo vaikutuksista

- Koronaepidemia ja poikkeusolot ovat vaikuttaneet sivistyksen palvelualueen talouteen: tuottoja ja kuluja on jäänyt toteutumatta, mutta tietyissä toiminnoissa on aiheutunut myös lisäkuluja
- Kevään poikkeusolot ovat vaikuttaneet mm. varhaiskasvatukseen, liikuntapalvelujen, kirjastopalvelujen, Wellamo-opiston, museon, orkesterin ja teatterin tulokertymään
- Kevään poikkeusolojen vuoksi esimerkiksi ateriakuluissa on saatu säästöä varhaiskasvatuksessa ja lukiokoulutuksessa, liikuntapaikkojen sulkeminen vähensi mm. energia- ja vesikustannuksia ja orkesterin ja teatterin peruuntuneista tilaisuuksista jäi tuotantokuluja toteutumatta
- Lisäkuluja on aiheutunut esimerkiksi toukokuun lähiopetuksen järjestämisestä, nuorisoyhdistysten ja liikuntaseurojen tukemisesta avustuksilla sekä henkilöstön ja asiakkaiden suojaamiseen liittyvistä hankinnoista
- Kesäkuun tilanteessa ei ole huomioitu vielä tuloissa valtion avustuksia (Yleisavustus valtionosuutta saavan museon, orkesterin ja teatterin koronapandemian johdosta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen; museo 150 000 €, orkesteri 180 000 € ja teatteri 450 000 €)
- Lisäksi kulujen osalta kesäkuun tilanteessa on ollut vielä avoinna esimerkiksi oppimisen tuen ja tukiopetuksen tarve ja valtion avustus (Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-2021; yhteensä 1,46 milj. euroa)

Yhteenveto vaikutuksista

Tilanne 6/2020

TALOUSVAIKUTUKSET (tuottojen tai kulujen alitus -merkkisenä ja lisäykset +merkkisinä)

	TUOTOT	KULUT
SIVISTYKSEN PALVELUALUE YHTEENSÄ	-2 867 105 €	-354 000 €
VARHAISKASVATUSPALVELUT		
Yksityinen varhaiskasvatus ja varhaiskasvatuksen lisäryhmät		544 000 €
Asiakasmaksutulot (5-vuotiaiden maksuton kokeilu, koronavirustilanteesta johtuvat maksualennukset)	-475 000 €	
Ateriakustannusten pieneneminen		-600 000 €
PERUSOPETUSPALVELUT		
Lähiopetuksen järjestäminen/toukokuu (kuljetuskustannukset ja tilavuokrat/Salpaus)		83 000 €
Kokous- ym. kustannukset		30 000 €
Laitoshuolto- ja ateriapalvelut: tilanne avoin 1.6. kustannusten jaon ja laskutusten osalta		
Oppimisen tuen ja tukiopetuksen tarve: syntyy lisäkustannuksia 1.8. alkaen		
NUORISOPALVELUT		
Avustukset (koronatuki nuorisoyhdistyksille)		19 300 €
Lisätty kannettavia tietokoneita		10 000 €
Työpajojen asiakastulot pienentyneet	-35 000 €	
LUKIOKOULUTUS		
Hankinnat, etäohjelmat		2 500 €
Tukitoiminnat; vahtimestaripalvelut, siivous, opiskelijaruokailu		-180 000 €
KIRJASTO- JA TIETOPALVELUT		
Henkilöstön ja asiakkaiden suojaamiseen liittyvät hankinnat (mm. pisarasuojat ja BIG IP-asennukset koneille)		1 000 €
Kirjastojen sulkuajalta ei peritä myöhästymismaksuja eikä saada mm. kopiomaksuja tai auditorion tilavuokria	-35 000 €	
Vartiointipalvelut, siivous, aineistokuljetukset		-7 000 €
WELLAMO-OPISTO		
Maksuttomia extrakursseja syyskaudella (kevään keskeytynyt opetus: korvaus)		24 000 €
Kurssimaksutulot (kurssitoiminta keskeytyi)	-10 800 €	
Opetuksen palkka- ja matkakulut vähenivät		-22 000 €

Yhteenveto vaikutuksista

Tilanne 6/2020

TALOUSVAIKUTUKSET (tuottojen tai kulujen alitus -merkkisenä ja lisäykset +merkkisinä)

	TUOTOT	KULUT
KULTTUURIPALVELUT		
Avustuksiin koronalisää		25 000 €
Kesänäyttämön juhlakesä ja muuta kulttuuritoimintaa peruttu	-28 000 €	-23 000 €
LIIKUNTAPALVELUT		
Seurojen tuki		75 000 €
Käyttäjämäärien väheneminen / sulut liikuntapaikoilla	-600 000 €	-150 000 €
Hygieniä- ja turvallisuushankinnat- ja järjestelyt		150 000 €
KAUPUNGINMUSEO		
Lipputulot ja myyntitulot	-46 000 €	
Kannettavat tietokoneet		4 000 €
KAUPUNGINORKESTERI		
Matkakulujen korvaus peruuntuneesta trump.äj. koesoitosta		3 500 €
Pääsy- ja palvelumaksujen palautus	-72 000 €	2 000 €
Kausikorttimaksujen palautus	-40 000 €	
Teostomaksujen alenema		-15 000 €
Verkko- ym. tilapäisesiintymisten tuotantokulut, lisäksi tuotettu kouluille kulttuurikasvatusmateriaalia		35 000 €
Toteutumattomat pääsymaksu- ja palvelumaksutulot, arvio 05/2020 saakka	-70 000 €	
Toteutumattomat tilauskonserttituotot, peruuntuneet sopimukset 06/2020 saakka	-77 500 €	
Toteutumattomat tuotanto- ja henkilöstökulut peruuntuneista tilaisuuksista 06/2020 saakka		-200 000 €
Pääsymaksu- ja palvelumaksualenema syyskaudella 2020	-250 000 €	
Kausikorttimyynnin alenema noin 20 %	-30 000 €	
KAUPUNGINTEATTERI		
Laitehankinnat/etätyö		3 000 €
Esitystoiminnan keskeytyminen, lipputulojen menetykset	-497 587 €	4 000 €
Vierailujen ja tilavuokrien peruuntumiset, ohjeismyynti keskeytynyt	-130 218 €	
Syksyn liikevaihdon odotettu väheneminen	-470 000 €	
Menoja säästynyt: vierailijat, henkilöstökulut, vuokratyö, tekijänoikeuspalkkiot		-172 300 €

1. Mihin toimintaan ja määrärahoihin ei vaikutusta

Perusopetuspalvelut

- Perusopetuksen koulujen toiminta jatkui, etäopetuksen ja lähiopetuksen poikkeusjärjestelyt huomioiden

Nuorisopalvelut

- Lähes kaikki toiminnot olleet käynnissä, mutta eri menetelmin

Osaaminen ja tieto, yhteiskustannukset

- Avustuksiin ei vaikutusta

Lukiokoulutus

- Henkilöstömenoihin ei vaikutusta

Kirjasto- ja tietopalvelut

- Aineistohankinnat ja henkilöstömenot normaalit

Wellamo-opisto

- Vakinaisen henkilöstön palkkakulut, vuokratulut ym.
- Noin 45 % kursseista jatkui etäopetuksena
- Hanketoimintaa jatkettiin etäohjauksena tai siirrettiin syksyyn

Kulttuuripalvelut

- Tila- ja henkilöstökustannukset ennallaan

Liikuntapalvelut

- Tilavuokrat peritään suluista huolimatta (60 % menoista)

Kaupunginmuseo

- Viivästykset isoissa projekteissa eivät ole perusteltuja tulevaisuuden kannalta - rakennettavien museoiden avaaminen parhaalla aikataululla varmistaa tulopohjan kasvattamisen

Kaupunginorkesteri

- Kiinteät kulut (mm. vakituisten henkilöstömenot ja ts-perusteiset määräaikaiset, Pronvician ja Fujitsun asiantuntijapalvelut ja ICT-vuokrat, kiinteät tilavuokrat, markkinointikustannukset, hallinnon kiinteät kustannukset)

Kaupunginteatteri

- Pääsääntöisesti muuhun kuin esitystoimintaan

2. Missä toiminnassa menot kasvavat

Varhaiskasvatuspalvelut

- Yksityinen varhaiskasvatus ja varhaiskasvatuksen lisäryhmät

Perusopetuspalvelut

- Lähiopetuksen järjestäminen toukokuussa (kuljetuskustannukset ja tilavuokrat)

Nuorisopalvelut

- Koronatuki nuorisoyhdistyksille

Lukiokoulutus

- Hankinnat, etäohjelmat

Kirjasto- ja tietopalvelut

- Henkilöstön ja asiakkaiden suojaamiseen liittyvät hankinnat (mm. pisarasuojat, BIG IP-asennukset koneille)

Wellamo-opisto

- Etätyössä tarvittavat yhteydet ja laitehankintojen nopeuttaminen
- Maksuttomia extrakursseja syyskaudella (korvaus kevään keskeytyneestä opetuksesta)

Kulttuuripalvelut

- Avustuksiin koronalisää

Liikuntapalvelut

- Seurojen tuki

Kaupunginorkesteri

- Palvelumaksut Provincialle lippumaksujen palautuksesta asiakkaille
- Matkakulujen korvaus peruuntuneesta koesoitosta

Kaupunginteatteri

- Lippujen palautuksesta aiheutuneet maksut
- Laitehankinnat etätyön vuoksi

Vaikutukset eritelty tarkemmin Yhteenvedo vaikutuksista -dioilla

3. Mikä toiminta on supistunut ja millaisia taloudellisia vaikutuksia (tulojen menetykset ja menojen väheneminen)

Varhaiskasvatuspalvelut

- Asiakasmaksutulojen pieneneminen
- Ateriakustannusten pieneneminen

Perusopetuspalvelut

- Koulunkäyntiavustajien tehtävät kesäkaudella
- Kokous- ym. kustannukset
- Tukipalvelujen (laitoshuolto- ja ateriapalvelut) tilanne avoin

Lukiokoulutus

- Tukitoiminnat; vahtimestaripalvelut, siivous, opiskelijaruokailu

Kirjasto- ja tietopalvelut

- Kirjastojen sulkuajalta ei peritä myöhästymismaksuja eikä saada mm. kopiomaksuja tai auditorion tilavuokria

Wellamo-opisto

- Kurssitoiminta keskeytyi
- Opetuksen palkka- ja matkakulut vähenivät

Vaikutukset eritelty tarkemmin Yhteenveto vaikutuksista –dioilla

Kulttuuripalvelut

- Kesänäyttämön juhlakesä peruttiin, silti esim. lavastajan, sovittajan ja osa ohjaan palkasta maksetaan tänä vuonna
- Muuta kulttuuritoimintaa ja kulttuuritalojen käyttövuorot peruttu

Liikuntapalvelut

- Liikuntapaikkojen sulut, käyttäjämäärien väheneminen
- Ryhmäliikunta jää osin pitämättä kokonaan

Kaupunginmuseo

- Lipputulot ja myyntitulot puuttuvat 2,5 kk osalta (17.3.-31.5.)

Kaupunginorkesteri

- Kaikki julkiset konsertit peruttu 14.3.-31.5.2020
- Kaikki tilausesiintymiset peruttu 14.3.-4.6.2020
- Pääsy- ja palvelumaksujen palautus
- Kausikorttimaksujen palautus
- Teostomaksujen alenema

Kaupunginteatteri

- Esitystoiminnan keskeytyminen ja lipputulojen menetykset
- Vierailujen ja tilavuokrien peruuntumiset, ohjeismyynti keskeytynyt
- Menoja säästynyt: vierailijat, henkilöstökulut, vuokratyö, tekijänoikeuspalkkiot

4. Mitä uutta toimintaa on syntynyt ja sen vaikutukset tuloihin ja menoihin

Perusopetuspalvelut

- Oppimisen tuen ja tukiopetuksen tarve (syntyy lisäkustannuksia 1.8. alkaen)

Nuorisopalvelut

- Lisätty kannettavia tietokoneita

Lukiokoulutus

- Etäopetus vähentänyt tukipalveluita ja lisännyt etäopetusohjelmien käyttöä

Kirjasto- ja tietopalvelut

- Toimintaa on siirretty paljon verkkoon, ei vaikutusta menoihin

Wellamo-opisto

- Etäopetus/verkko-opetus vähentänyt tuntiopetuksen matkakuluja

Liikuntapalvelut

- Hygienia- ja turvallisuushankinnat- ja järjestelyt aiheuttaneet lisäkustannuksia

Kaupunginmuseo

- Lisätty kannettavia tietokoneita

Kaupunginorkesteri

- Verkko- ym. tilapäisesiintymisten tuotantokulut, lisäksi tuotettu kouluille kulttuurikasvatusmateriaalia
- Toiminta on orkesterin yleisötyötä, joka on maksutonta loppukäyttäjälleen/kohderyhmälleen

Kaupunginteatteri

- Opetusmateriaalia ja korvaavia palveluja, ei kustannusvaikutusta

5. Mitä toimintaa voidaan siirtää v. 2021-

Wellamo-opisto

- Erasmus-hankkeelle jatkoaika

Kulttuuripalvelut

- Kesänäyttämön juhlakesä kesään 2021

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

6. Mitkä tulot/menot jäävät kokonaan toteutumatta

Nuorisopalvelut

- Työpajojen asiakastulot pienentyneet

Lukiokoulutus

- Kevään osalta (2 kk) ei opiskeluruokailua

Kirjasto- ja tietopalvelut

- Vartiointipalveluita ja siivousta rajoitettiin ja aineistokuljetukset ovat olleet tauolla

Wellamo-opisto

- Kurssimaksutuloja jäi saamatta (13.3. jälkeen alkavat kurssit)
- Opettajien palkka- ja matkakulut vähenivät

Liikuntapalvelut

- Huhti-toukokuun tuotot jäävät toteutumatta

Kaupunginorkesteri

- Toteutumattomat pääsymaksu- ja palvelumaksutulot
- Toteutumattomat tilauskonserttituotot, peruuntuneet sopimukset
- Toteutumattomat tuotanto- ja henkilöstökulut peruuntuneista tilaisuuksista
- Kausikorttimyynnin alenema noin 20 %

Kaupunginteatteri

- Esitystoiminnan keskeytymisestä aiheutuneet tulojen menetykset ja syntyneet säästöt

Vaikutukset eritelty tarkemmin Yhteenveto vaikutuksista -dioilla

LAHTI

7. Mitä toimintaa ei ole perusteltua lainkaan käynnistää tai jatkaa v. 2020

Wellamo-opisto

- Palvelutalojen aktivoiva toiminta, +70-vuotiaille suunnatut kurssit

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä museo, orkesteri ja teatteri

- Tilanne tarkasteltava syksyllä, tavoitteena jatkaa perustoimintaa heti viranomaismääräysten salliessa

8. Investointien tarkastelu, suunniteltu toteutettavaksi 2020-2023 (välttäminen kokonaan tai siirtäminen)

Sivistyksen palvelualue

- Ei vaikutusta, investointien tarpeet ennallaan

9. Mahdolliset tiedossa olevat valtionkompensaatiot

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut

- Valtion erityisavustus 1,46 M€ varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-2021

Kaupunginmuseo

- Yleisavustus 150 000 € valtionosuutta saavan museon koronapandemian johdosta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen

Kaupunginorkesteri

- Yleisavustus 180 000 € valtionosuutta saavan orkesterin koronapandemian johdosta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen
- Peruutuneissa konserteissa mukana harkinnanvaraiseen avustukseen sisältyvä produktio Hämeenlinnassa, OKM ei ennakkotiedon mukaan perisi harkinnanvaraista avustusta takaisin, vaikka kustannukset eivät toteutuisi hakemusbudjetin mukaisina

Kaupunginteatteri

- Yleisavustus 450 000 € valtionosuutta saavan teatterin koronapandemian johdosta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen

10. Muut

- Edellä esitetyt summat ovat arvioita, jotka perustuvat maaliskoukokuun tietoihin
- Skenaarioita on tehty syksyn osalta, mikäli toiminta ei jatku normaalisti, mutta syksyn ennustaminen sisältää paljon epävarmuutta koronatilanteesta johtuen, ennusteita tarkennetaan syksyn edetessä

Käyttösuunnitelmien uudelleen tarkastelu

Koronan talousvaikutukset

KONSERNIHALLINTO

LAHTI

Yhteenveto vaikutuksista

KONSERNIHALLINTO sis. Tilakeskus	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	481 134 800	-11 350	481 123 450
Tulot	17 261 400	-1 120 000	16 141 400
Netto	463 873 400	1 108 650	464 982 050

Konsernipalvelut	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	47 460 600	43 000	47 503 600
Tulot	6 118 200	-25 000	6 093 200
Netto	41 342 400	68 000	41 410 400

Elinvoima ja kilpailukykypalvelut	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	14 405 400	-750 000	13 655 400
Tulot	5 279 600	-150 000	5 129 600
Netto	9 125 800	-600 000	8 525 800

Tukityöllistäminen	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	20 534 500	750 000	21 284 500
Tulot	1 148 100	-280 000	868 100
Netto	19 386 400	1 030 000	20 416 400

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	3 728 500	35 650	3 764 150
Tulot	1 595 500	0	1 595 500
Netto	2 133 000	35 650	2 168 650

Tarkastustoimi	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	405 800	0	405 800
Tulot	0	0	0
Netto	405 800	0	405 800

Ostot hyvinvointiyhtymästä	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	394 600 000	0	394 600 000
Tulot	0	0	0
Netto	394 600 000	0	394 600 000

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tapplot	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	0	0	0
Tulot	3 120 000	0	3 120 000
Netto	-3 120 000	0	-3 120 000

Lahden Tilakeskus	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	41 641 100	-90 000	41 551 100
Tulot (sis. valmistus omaan käyttöön)	68 868 800	-665 000	68 203 800
Netto	-27 227 700	575 000	-26 652 700

KÄYTTÖTALOUS

- Konsernihallinnon osalta nettovaikutukset ovat yhteensä 1 108 650 €
- Konsernipalvelut: koronaepidemia ja poikkeusolot ovat vaikuttaneet konsernipalvelujen toiminnassa pääosin henkilöstöresurssin sitoutumisena, nettovaikutus +68 000 €
- Elinvoima ja kilpailukykypalvelut: menoja ja tuloja jää toteutumatta, nettovaikutus -600 000 €
- Tukityöllistäminen: Työttömien aktivointiin suunnattuja varoja jää käyttämättä ja erityisesti työmarkkinatuki nousee huomattavasti budjetoituun nähden, nettovaikutus +1 030 000 €
- Osallisuus ja hyvinvointipalvelut: menot kasvavat +35 650 €
- Lahden Tilakeskus: menoja ja tuloja jää toteutumatta, nettovaikutus +575 000 €

INVESTOINNIT

- Irtaimen investointeihin nettovaikutus -485 000 €

Investoinnit			
Irtain omaisuus, Konsernihallinto	TA+LTA 2020	Vaikutukset	Ennuste 2020
Menot	2 020 000	-485 000	1 535 000
Tulot	0	0	0
Netto	2 020 000	-485 000	1 535 000

1. Mihin toimintaan ja määrärahoihin ei vaikutusta

Konsernipalvelut:

- Koronaepidemiasta ja siitä aiheutuneista rajoitustoimista huolimatta, säännönmukaiset ja lakisäätiset prosessit ja tehtävät on hoidettu.

Elinvoima ja kilpailukykypalvelut:

- Elinkeinotoimi
- Korkeakoulutoiminta

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut:

- Lahti-pisteen ja palvelutorin määrärahoihin ei vaikutusta

Lahten Tilakeskus:

- Koronaepidemiasta ja siitä aiheutuneista rajoitustoimista huolimatta Tilakeskuksen toiminta, prosessit ja tehtävät on pystytty hoitamaan normaalilla tavalla.

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

LAHTI

2. Missä toiminnassa menot kasvavat

Konsernipalvelut:

- Valmiusryhmän toiminta ja hankinnat +133 500 €
- Viestintäpalvelut: Koronaepidemia-ilmoitukset ja tiedotteet +24 000 € sekä vuosien 2020-2021 Pelicans-sopimus +58 000 €
- Tietohallinto: Lisenssit +15 000 € (investointi)
- Talouspalvelut: Asiointipalvelun laskutus +6 500 €, Yksityisyrittäjän tuen maksatus +1 000 €, lisäksi tuntiveloitus 71,25 €/h (työmäärätoteuma vielä avoin)
- **Menot yhteensä +223 000 €**
- **Investoinnit yhteensä +15 000 €**

Tukityöllistäminen:

- Työmarkkinatuki ylittyy +3 400 000 €
- Ympäristöpajan toiminnan laajentaminen +20 000 €
- **Menot yhteensä +3 420 000 €**

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut:

- Suojavarusteita hankittu (hanskat, maskit, käsidesit, suojaaplexit palvelutorille)
- **Menot yhteensä +5 000 €**

Ostot hyvinvointiyhtymästä:

- Pandemiaan varautuminen

Lahden Tilakeskus

- Kaupungin tiloihin hankittu suojavarusteista +90 000 €
- **Menot yhteensä +90 000 €**

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

3. Mikä toiminta on supistunut ja millaisia taloudellisia vaikutuksia (tulojen menetykset ja menojen väheneminen)

Konsernipalvelut:

- Toteutumattomat kh- ja kv- kokoukset: menot -35 000 €
- Koulutukset ja matkustuspalvelut: menot -40 000 €
- Työterveyshuolto: tulot -25 000 €, menot -50 000 €
- Henkilöstökoulutus: menot -50 000 €
- **Menot yhteensä -175 000 €**
- **Tulot yhteensä -25 000 €**

Elinvoima ja kilpailukykypalvelut:

- Ironman kisan peruuntuminen 2020 ja Salpausselän kisojen 2020 odotettua pienempi tappio -50 000 €
- Ympäristökehityksen henkilöstövaihdokset aiheuttavat säästöä palkkakuluihin (ei johdu koronasta) -100 000 €
- EKP:n yhteiskustannukset toteutuneet suunniteltua pienempinä (johtuu vain pieneltä osin koronasta) -300 000 €
- **Menot yhteensä -450 000 €**

Tukityöllistäminen:

Käyttämättä jäävät yhteensä -2 370 000 € (netto)

- työllisyyden kuntakokeilu -750 000 €
- palkkatukityöllistäminen -400 000 €
- Lahti-lisät ja avustukset -500 000 €
- ostopalvelut ja sitomattomat kohteet -720 000 €
- **Menot yhteensä -2 090 000 €**
- **Valtion tuki -280 000 €**

3. Mikä toiminta on supistunut ja millaisia taloudellisia vaikutuksia (tulojen menetykset ja menojen väheneminen)

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut:

- Kokouskulut vähentyneet (etäkokoukset) -2 000 €
- Vastuualueelta 4 työntekijää toiminut täyspäiväisesti valmiusajan tehtävien suunnittelussa ja organisoinnissa 3-5/2020, myös muilla vaikutuksia työtehtäviin (20- 50 % valmistehtäviä) -3 000 €
- Menot yhteensä -5 000 €

Ostot hyvinvointiyhtymästä:

- Kiireetön hoito+ muita palveluita ajettu alas -> resursseja siirretty valmiuden nostoon -> asiakasmaksutuotot vähentyneet
- Hyvinvointikuntayhtymän ennusteen mukaan valtion kompensaation odotetaan korvaavan talousvaikutukset, ei vaikutuksia kuntien maksuosuuteen.

Lahden Tilakeskus

- Vuokrahelpotukset -665 000 € (tulot)
 - Ulkoiset vuokralaiset, vuokrahelpotukset -55 000 €
 - Konsernin sisäiset, KOKO Lahti Oy:n vuokravapautus -610 000 €
- Etätöiden ja koronarajoitusten takia syntynyt energian ja veden säästö kaupungin kiinteistöissä -180 000 € (menot)
- Menot yhteensä -180 000 €
- Tulot yhteensä -665 000 €

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

4. Mitä uutta toimintaa on syntynyt ja sen vaikutukset tuloihin ja menoihin

Konsernipalvelut:

- Menojen massamaksatus. Toteutus yksityrittäjän toimintatuen maksatuksessa. Mahdollisuus laajentaa yksittäisiin käyttötarkoituksiin maksujen palautuksissa ja menojen maksamisessa. Ei merkittävää taloudellista vaikutusta
- Luottamustoimielinten etäkokoukset
- Etäkokousten laajentaminen koskemaan koko kaupunkiorganisaatiota

Tukityöllistäminen:

- Lisää avustusmyöntöjä joihinkin kohteisiin (PHLU) +30 000 €
- **Menot yhteensä +30 000 €**

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut:

- Asiointiapu riskiryhmille (mm. puhelinkeskustoiminta, matkakortit, maskit, hanskat, tiedotteet) +30 700 €
- Soittopalvelu yli 80-vuotialille (puhelimet, liittymät) +4 950 €
- **Menot yhteensä +35 650 €**

Ostot hyvinvointiyhtymästä:

- Pandemiaan varautumiseen liittyvät menot

Lahden Tilakeskus

- Etätyökäytännöt kaupunkiorganisaatiossa muuttuvat pysyvästi. Tämä lisää etätöiden määrää.
- Tämä vaikuttaa kaupungin toimistotilojen ja niissä olevien työpisteiden määrään pidemmällä aikavälillä.

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

5. Mitä toimintaa voidaan siirtää v.2021

Konsernipalvelut:

- HR-tiedonhallintamalliin liittyvät tehtävät on siirretty eteenpäin.

Ostot hyvinvointiyhtymästä:

- Osa alas ajetuista kiireettömistä hoidoista ja vastaanotoista siirtynee myös vuodelle 2021 -> jos jonoja puretaan lisätyövoimalla -> kustannusten kasvua

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

6. Mitkä tulot/menot jäävät kokonaan toteutumatta

Elinvoima ja kilpailukykypalvelut:

- Sis. projektien kuluja toteutunut suunniteltua vähemmän (ei johdu pääosin koronasta, alunperin ylioptimistinen suhteessa lähtötilanteeseen = Citi CAP:n päätösvaihe) -300 000 €
- Projektien tuloja samassa suhteessa vähemmän -150 000 €
- **Menot yhteensä -300 000**
- **Tulot yhteensä -150 000 €**

Lahden Tilakeskus

- Tuloista annetut vuokrahyvitykset 665 000 € jäävät kokonaan toteutumatta.

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

7. Mitä toimintaa ei ole perusteltua lainkaan käynnistää tai jatkaa v.2020

- Ei raportoitavaa

8. Investointien tarkastelu, suunniteltu toteutettavaksi 2020-2023 (välttäminen kokonaan tai siirtäminen)

Konsernipalvelut:

- ICT-investointimäärärahan myöntämisperusteita tiukennetaan -500 000 €
- Investointimenot yhteensä -500 000 €

Lahden Tilakeskus

- Talorakennuksen investointiohjelman priorisointi etenee omana prosessina talousarvion valmistelun yhteydessä

Muiden yksiköiden osalta ei raportoitavaa

9. Mahdolliset tiedossa olevat valtionkompensaatiot

Ostot hyvinvointiyhtymästä:

- Valtion tukea todennäköisesti tulossa PHhykylle ja/ tai kunnille

10. Muut

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut:

- Asiointiapuun liittyvät ostot Osuuskauppa Hämeenmaalta. Ostot veloitetaan asiakkailta. Hämeenmaan laskut maksettu osallisuuden ja hyvinvoinnin vastuualueelta

Käyttösuunnitelmien uudelleen tarkastelu

Koronan talousvaikutukset

Kaupunkiympäristön palvelualue

Tekninen- ja ympäristölautakunta 9.6.

LAHTI

Yhteenveto vaikutuksista

Koronan vaikutukset	Tuotot	Kulut	Valtion tuki
Kaupunkiympäristö	-3 906 000	-531 000	
Palvelualueen yhteiskustannukset			
Maankäyttö- ja aluehankkeet, kunnallistekniikka, rakennus- ja ympäristövalvonta	-406 000	-31 000	
Kunnallistekniikka	-346 000	24 000	
Maankäyttö- ja aluehankkeet	-60 000	-5 000	
Rakennus- ja ympäristövalvonta		-50 000	
Joukkoliikenne	-3 500 000	-500 000	Mahdollisen tuen määrä ei vielä tiedossa

Vaikutukset tehtäväalueittain

Kunnallistekniikka:

- Puhtaanapito, jätehuolto viheralueilla (kulut + 10 000 €)
- Satama-alueiden puhtaanapito ja jätehuolto (kulut +10 000 €)
- Satama-alueiden vuokraus tapahtumille yms. (arvio 30.7. saakka) (tuotot -6 000 €)
- Pysäköintitulot (tuotot -200 000 €)
- Pysäköintivirhemaksutulot (tuotot -100 000 €)
- Ulkoilu lisääntynyt -> kalustetarpeita (penkit, roska-astiat, portaat, kuntoiluvälineet) (tuotot -30 000 €)
- Take away -tarjoilu, roska-astioiden lisääminen (kulut + 4 000 €)
- Yleisten alueiden vuokraus vähentynyt (tuotot -5 000 €)
- Sataman yrittäjille myönnettyt huojennukset huhti-toukokuulta (tuotot -5 000 €)

Maankäyttö- ja aluehankkeet:

- Vuokravapautuksia käsittelevien työmäärän lisäys (kulut +5 000 €)
- Vuokratuotot (tuotot -60 000 €)

Rakennus- ja ympäristövalvonta:

- Trimble eServices, Rakennusvalvonta ja vastuuhenkilökehitysprojekti siirto vuodelle 2021 (kulut -50 000 €)

Joukkoliikenne:

- Pienentyneet lipputulot (tuotot -3 500 000 €)
- Hieman karsittu liikennöinti (kulut -500 000 €)

1. Mihin toimintaan ja määrärahoihin ei vaikutusta

- Jätehuolto
 - Kulut laskutetaan PHJ:lta
- Rakennusvalvonta
 - Rakentamisen volyymi kasvanut viimevuoteen alkuvuodesta
- Ympäristöterveys / eläinlääkintä
 - Valvontaeläinlääkärikulut laskutetaan AVI:sta

2. Missä toiminnassa menot kasvavat

Kunnallistekniikka:

- Puhtaanapito, jätehuolto viheralueilla (kulut + 10 000 €)
- Satama-alueiden puhtaanapito ja jätehuolto (kulut +10 000 €)

Maankäyttö- ja aluehankkeet:

- Vuokravapautuksia käsittelevien työmäärän lisäys (kulut +5 000 €)

Rakennus- ja ympäristövalvonta:

- Ympäristöterveys (suojavarusteet)

3. Mikä toiminta on supistunut ja millaisia taloudellisia vaikutuksia (tulojen menetykset ja menojen väheneminen)

Kunnallistekniikka:

- Satama-alueiden vuokraus tapahtumille yms. (arvio 30.7. saakka)
(tuotot -6 000 €)
- Pysäköintitulot (tuotot -200 000 €)
- Pysäköintivirhemaksutulot (tuotot -100 000 €)

Rakennus- ja ympäristövalvonta:

- Ympäristöterveys, tarkastustoiminta

4. Mitä uutta toimintaa on syntynyt ja sen vaikutukset tuloihin ja menoihin

Kunnallistekniikka:

- Ulkoilu lisääntynyt -> kalustetarpeita (penkit, roska-astiat, portaat, kuntoiluvälineet) (tuotot -30 000 €)
- Take away -tarjoilu, roska-astioiden lisääminen (kulut + 4 000 €)

Maankäyttö- ja aluehankkeet:

- Etätyöt, uudet kokouskäytännöt, tilatehokkuuden mahdollistaminen

5. Mitä toimintaa voidaan siirtää v.2021-

Ei ilmoitettu vaikutuksia

6. Mitkä tulot/menot jäävät kokonaan toteutumatta

Kunnallistekniikka:

- Yleisten alueiden vuokraus vähentynyt (tuotot -5 000 €)
- Sataman yrittäjille myönnetyt huojennukset huhti-toukokuulta (tuotot -5 000 €)

Maankäyttö- ja aluehankkeet:

- Vuokratuotot (tuotot -60 000 €)

Joukkoliikenne:

- Pienentyneet lipputulot (tuotot -3 500 000 €)
- Hieman karsittu liikennöinti (kulut -500 000 €)

7. Mitä toimintaa ei ole perusteltua lainkaan käynnistää tai jatkaa v.2020

Ei ilmoitettu vaikutuksia

8. Investointien tarkastelu, suunniteltu toteutettavaksi 2020-2023 (välttäminen kokonaan tai siirtäminen)

Kunnallistekniikka:

- Työohjelma 2020 muutos käsitellään tylassa kesäkuussa, tavoitteena pysyä raamissa. Vuosien 2021-2022 työohjelmat valmistellaan raamiin.

Rakennus- ja ympäristövalvonta:

- Trimble eServices, Rakennusvalvonta ja vastuuhenkilökehitysprojekti siirto vuodelle 2021 (kulut -50 000 €)

9. Mahdolliset tiedossa olevat valtionkompensaatiot

Joukkoliikenne:

- Joukkoliikenteen ilmastoraha kohdennetaan palvelutason ylläpitoon.

10. Muut

Maankäyttö- ja aluehankkeet:

- Vuokrien maksujen lykkäykset.
- Vuokralaisten kyky hoitaa maksuvelvoitteitaan ?

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 211

Lahden kaupungin hakemus kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksesta vuodelle 2020

D/1504/02.05.01.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, puh. 050 383 6502
Laskentapäällikkö Kati Helin, puh. 044 716 1059

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti
- hakea 7 500 000 euroa kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta vuodelle 2020 liitteenä olevan hakemuksen mukaisesti ja
- valtuuttaa kaupunginjohtajan täydentämään hakemusta.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää

- hakea 5 000 000 euroa kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta vuodelle 2020 liitteenä olevan hakemuksen mukaisesti ja
- valtuuttaa kaupunginjohtajan täydentämään hakemusta.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Valtionvarainministeriö on 4.8.2020 lähettämällään kirjeellä esittänyt haettavaksi kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta vuodelle 2020. Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujenvaltionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Harkinnanvaraisen avustuksen kriteereissä huomioidaan myös koronakriisin vaikutukset, jotka on eriteltävä hakemuksessa. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 60 miljoonaa euroa ja korotusta on haettava 31.8.2020 mennessä.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä.

Hakemuksessa tulee yksilöidä ne perusteet ja erityisolosuhteet, joita kunta pitää syynä kuluvan vuoden talouden tasapainottamiseen liit-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 211

tyviin ongelmiin.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa avustuksen myöntämiseksi ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Edellä mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa avustusten käytölle seuraavat ehdot hyväksytyyn talouden tasapainottamissuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävällässä olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttö- että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu osaksi kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta. Tällaisia tarpeita ovat varautuminen velanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa olevien tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2020 tilannetta. Perusteluissa tulee erityisesti tuoda esille ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousongelmien parantamiseksi.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet

kj:n allekirjoittama hakemus valtiovarainministeriöön (valtiovarainministerio@vm.fi), ote Taloussuunnittelu, Controllerpalvelut

Liitteenä

1. Lahden kaupungin hakemus kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksesta vuodelle 2020
2. Valtiovarainministeriön kirje VN/13684/2020

Lähettäjä: Aija.Karlsson@vm.fi
Lähetetty: tiistai 4. elokuuta 2020 9.17
Vastaanottaja: Aija.Karlsson@vm.fi
Aihe: Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2020
Liitteet: Kuntien harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.pdf;
Liitelomake suomi2020.doc

Hyvä vastaanottaja,

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa

Hakemukset tulee toimittaa 31.8.2020 mennessä sähköpostiosoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi tai osoitteella:

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Hakemuksia koskeviin kysymyksiin vastaavat:

Neuvotteleva virkamies Vesa Lappalainen, p. 02955 30389,

Neuvotteleva virkamies Ville Salonen, p. 02955 30388.

(sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi)

Terveisin

Aija Karlsson

Aija Karlsson
Säädösvalmistelusihteri
Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
PL 28 (Mariankatu 9 A) HELSINKI
00023 VALTIONEUVOSTO
puh. 02955 30324
aija.karlsson@vm.fi

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

KIRJE

VN/13684/2020

1 (3)

4.8.2020

Kunnan- ja kaupunginhallituksille

KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2020

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet. Harkinnanvaraisen avustuksen kriteereissä huomioidaan myös koronakriisin vaikutukset, jotka on eriteltävä hakemuksessa.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa. Jos toimenpiteitä ei ole päätetty hakuajan loppuun mennessä, on hakemukseen merkittävä se, milloin valtuusto ne käsittelee ja mitkä toimenpiteet ovat. Valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu

Avustuksen myöntämisen ehtona on myös, että kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu em. lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 60 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 48 §:n 2 momentin mukaan korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto
www.vm.fi

Puh. 0295 16001 (vaihe)
Faksi 09 160 33123
valtiovarainministerio@vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Hakemukset tulee toimittaa **31.8.2020 mennessä** sähköpostiosoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi tai osoitteella:

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Kirjeen liitteenä olevassa hakemuksessa tulee yksilöidä kaikki ne perusteet ja erityisolosuhteet, joita kunta pitää syynä kuluvan vuoden talouden tasapainottamiseen liittyviin ongelmiin. Perusteluissa on syytä painottaa sellaisia tietoja, joita ei voida saada yleisistä tilastoista.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa avustuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Edellä mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyin talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävallassa olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous- että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta. Tällaisia tarpeita ovat varautuminen velanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2020 tilannetta. Perusteluissa tulee erityisesti tuoda esille ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousongelmien parantamiseksi.

Kirje ja hakemus ovat saatavissa sähköisessä muodossa valtiovarainministeriön verkkosivuilla osoitteesta: www.vm.fi, valikosta Kunta-asiat/ Kuntatalous/ Valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset/ Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Kuntien harkinnanvaraisesta valtionosuuksien korotuksesta päättää valtiovarainministeriön esityksestä valtioneuvosto. Kuntien valtionosuuslain 49 §:n 6 momentin mukaan korotuksen maksamisen ajankohdasta päättää valtiovarainministeriö. Myönnetyt korotukset maksetaan kuitenkin vuoden 2020 loppuun mennessä.

Hakemuksia koskeviin kysymyksiin vastaavat:

Neuvotteleva virkamies Vesa Lappalainen, p. 02955 30389,

Neuvotteleva virkamies Ville Salonen, p. 02955 30388.

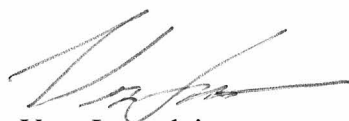
(sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi)

Kuntaministeri

Sirpa Paatero

Neuvotteleva virkamies

Vesa Lappalainen

Liite

Lomake

Jakelu

Kunnan- ja kaupunginhallitukset

Tiedoksi

Suomen Kuntaliitto

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HAKEMUS

VN/13684/2020

1 (2)

4.8.2020

KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2020**KUNTA:****YHTEYSHENKILÖ (NIMI, SÄHKÖPOSTI JA PUHELINNUMERO):****HAETTAVA SUMMA, €:****JOS ON SAATU HARKINNANVARAISTA KOROTUSTA VUONNA 2019, NIIN SEN KÄYTTÖTARKOITUS OLI:****HAKEMUS:**

- 1. KUNNAN YKSILÖIDYT TALOUSVAIKEUDET, JOIHIN HAETAAN HARKINNANVARAISTA VALTIONOSUUDEN KOROTUSTA SEKÄ PERUSTELUT, JOTKA OSOITTAVAT EM. VAIKEUDET POIKKEUKSELLISIKSI TAI TILAPÄISIKSI. LISÄKSI YKSILÖITYNÄ TALOUSVAIKUTUSTEN AJANKOHTA JA EUROMÄÄRÄINEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN. KORONAKRIISIN AIHEUTTAMAT KUSTANNUKSET JA TULONMENETYKSET ERITELTYINÄ KOHDASSA A:**

A:**B:****C:****D:****JNE.:**

2. KUNNAN OMAT TOIMENPITEET POIKKEUKSELLISEN TAI TILAPÄISEN TALOUDELLISEN TILAN KORJAAMISEKSI (ESIM.: VEROPROSENTTI, TAKSAT, LAINOITUS TAI MENOSÄÄSTÖT):

A) JO TOTEUTETUT TOIMENPITEET:

B) TULOSSA OLEVAT JA PÄÄTETYT TOIMENPITEET:

Aika ja paikka

Allekirjoitus, nimenselvennys ja titteli

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HAKEMUS

VN/13684/2020

1 (4)

31.8.2020

KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2020

KUNTA: Lahden kaupunki

YHTEYSHENKILÖ:

Talusojohtaja Tiina Mörsky, tiina.morsky@lahti.fi, puh. 050 383 6502

HAETTAVA SUMMA, € 7 500 000 euroa

JOS ON SAATU HARKINNANVARAISTA KOROTUSTA VUONNA 2019, NIIN SEN KÄYTTÖTARKOITUS OLI:

Ei ole haettu

HAKEMUS:

- KUNNAN YKSILÖIDYT TALOUSVAIKEUDET, JOIHIN HAETAAN HARKINNANVARAISTA VALTIONOSUUDEN KOROTUSTA SEKÄ PERUSTELUT, JOTKA OSOITTAVAT EM. VAIKEUDET POIKKEUKSELLISIKSI TAI TILAPÄISIKSI. LISÄKSI YKSILÖITYNÄ TALOUSVAIKUTUSTEN AJANKOHTA JA EUROMÄÄRÄINEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN. KORONAKRIISIN AIHEUTTAMAT KUSTANNUKSET JA TULONMENETYKSET ERITELTYINÄ KOHDASSA A:**

A: Koronakriisi

Lahden kaupungin toimintatulojen menetykset ovat olleet -8,8 milj. euroa ja toimintamenojen ylitykset +3,6 milj. euroa vuodelle 2020. Näiden nettovaikutus toimintakatteeseen on -12,4 milj. euroa. Toimintamenojen ylityksessä on huomioitu rajoitustoimista syntyneet toimintameno säästöt. Valtion myöntämä koronakriisistä johtuva kuntatalouden tukipaketti lisää Lahden kaupungin valtionosuuksia +15,4 milj. euroa. Verotulojen vähenemä on -17,2 milj. euroa (viimeisin ennuste). Lahden kaupunki on saanut valtiolta 11,4 milj. euroa veronmaksulykkäysten kompensatiota, joka maksetaan takaisin vuonna 2021. Kaikki erät huomioiden ja valtion tukipakettien jälkeen vaikutus Lahden kaupungin talouteen on -14,2 milj. euroa.

Lahden kaupungissa koronaepidemian ja poikkeusolojen vaikutukset ovat näkyneet hallintoon liittyvien toimintojen osalta henkilöstöressurssia sitovana toimintana. Kaupunkiin perustettiin korona -valmiusryhmä, useita toimintoja jouduttiin järjestelemään uudella tavalla, viestintään kaupunkilaisille sekä henkilöstölle panostettiin kuten myös poikkeusolojen vaikutusten seurantaan ja arviointiin. Luottamustoimielinten sekä henkilöstön etätyökäytännöt otettiin laajasti käyttöön ja etätyön mahdollistavien etätyövälineiden lisähankinnat lisäsivät merkittävästi kustannuspaineita. Suojainhankinnat ovat kasvattaneet osaltaan menopainetta. Koronatestauksen

kapasiteetin noston arvioidaan aiheuttavan merkittävästi korotuspainetta Lahden kaupungin Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän maksuosuuteen.

Kuntalaisille perustettiin uusia palveluja, kuten asiointipalvelu riskiryhmään kuuluville sekä soittopalvelut yli 80-vuotiaille.

Yritystoimintaa tuettiin vuokrahelpotuksilla, myöntämällä laskuille pidempiä maksuaikoja sekä maksusuunnitelmia ja nopeuttamalla lähtevien maksujen suorituksia. Kaupunki osallistui myös yksityisyrityksille myönnettävän tuen organisoimisen suunnitteluun sekä tuen maksatuksen tehtäviin.

Työttömien lukumäärä oli ensimmäisellä puolivuotiskaudella keskimäärin 34,5 % korkeampi kuin vuotta aiemmin. Työttömyysluvut lähtivät jyrkkään nousuun maaliskuussa. Samaan aikaan työttömien aktiivisuusasteet romahtivat normaalista tasosta (sis. mm. työllistetyt, työkokeilijat, kuntouttava työtoiminta, kesätyöt). Näin ollen työttömien aktiivisuuteen suunnattuja varoja jää käyttämättä ja erityisesti työmarkkinatuki tulee nousemaan huomattavasti budjetoituun nähden. Ylityspaineena työmarkkinatuen kuntaosuus on +3,40 milj. euroa. Loppuvuoden työttömyys- ja määrärahakehitys riippuu siitä, miten laajasti työllisyystoimia pystytään käynnistämään tai joudutaan rajoittamaan huomioiden koronaepidemian tila.

Perusopetuksessa lisämenoja aiheutui etäopetusohjelmien sekä -laitteiden hankinnasta. Touku-kuussa etäopetuksen jälkeen aloitettu lähiopetuksen järjestäminen kasvatti osaltaan menopaineita kuten myös oppimisen tukemiseen sekä tukiopekukseen panostamisen kautta.

Kaupunki tuki nuorisoyhdistyksiä ja liikuntaseuroja avustuksilla.

Ympäristön hoitoon liittyvät puhtaanapidon ja jätehuollon käsittelytehtävät lisääntyivät kaupunkilaisten vapaa-ajan ja ulkonaliikkumisen lisääntymisen myötä.

Tulokertymää heikentävinä asioina ovat varhaiskasvatuksen, liikuntapalvelujen, kirjastopalvelujen, Wellamo-opiston, museon, orkesterin sekä teatterin tulojen vähentyminen. Myös pysäköinnin sekä pysäköintivirhemaksujen vähentyminen ja joukkoliikenteen tulojen vähentyminen.

B: Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän menojen kasvu

Vuonna 2017 perustettu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä (PHHYKY) järjestää ja tuottaa Lahden kaupungin sosiaali- ja perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon ja ensihoidon. Lahden kaupungin maksuosuus PHHYKY:n nettomenoista oli perustamisvuonna 350,3 milj. euroa. PHHYKY:n menot ovat kasvaneet merkittävästi vuosina 2018-2019. Tästä vuoksi Lahden kaupungin sosiaali- ja terveystalouden kustannukset ovat nousseet vuodesta 2017 yhteensä +37,0 milj. euroa, +9,6%. Vuoden 2019 maksuosuus oli 387,3 milj. euroa. Vuoden 2020 maksuosuuden ennuste ilman koronavaikutusta arvioidaan olevan 394,6 milj. euroa. PHHYKY on käynnistänyt talouden tehostamistoimenpiteet ja tavoitteena on, että maksuosuus ei nouse talousarviossa arvioidusta. Tehostamistoimenpiteistä oli alkuvuodesta 2020 nähtävissä positiivista kehitystä sote-kustannusten nousun hidastamiseen. Vuoden 2020 koronakriisi on haitannut PHHYKY:n toimenpiteiden toteuttamista merkittävästi ja etenkin testauskapasiteetin korot-

taminen tulee nostamaan vuoden 2020 kustannuksia. Tämä vaikeuttaa kaupungin taloudellista tilannetta merkittävästi.

C: Työttömyys

Lahden työttömyysaste on laskusuunnasta huolimatta pysynyt edelleen korkeana paitsi kaupunkien välisessä vertailussa, myös maan keskimääräiseen työttömyyteen verrattuna. Helmikuun lopussa Lahden työttömyysaste oli 13,7 prosenttia, kun koko maan työttömyysaste oli 6,9 prosenttia. Lahden työttömyysaste merkitsee hieman alle 7 prosenttiyksikköä korkeampaa työttömyyttä kuin koko maassa.

Lahden työttömyyden kannalta oleellinen merkitys on sillä, että alueella on vain vähäisesti valtion ja valtionyhtiöiden työpaikkoja. Lisäksi osin Lahden työttömyyslukuihin vaikuttaa muuttovoitto pienempien kuntien työttömistä työnhakijoista.

Koronakriisin seurauksena työttömyys kohosi toukokuussa 22,2 prosenttiin. Työttömyys on laskenut vain hieman rajoitustoimien purkamisen jälkeen ja oli heinäkuussa 19,1 prosenttia. Koronakriisin seurauksena menetetyt työpaikat vaikeuttavat kunnan tulopohjan vahvistamista ja elinvoiman lisäämistä. Lahti on hakeutunut mukaan työllisyyden kuntakokeiluun ja sen siirtyminen vuodelle eteenpäin on vaikeuttanut työllisyystoimien toteuttamista ja heikentää mahdollisuutta verotulopohjan vahvistamiseen.

D: Tilinpäätös 2019 ja tilinpäätösennuste 2020

Lahti on viime vuosina velkaantunut voimakkaasti. Tähän on vaikuttanut kunnan heikko oma tulorahoitus ja toisaalta korkea investointitaso, joista suurimpana on vuonna 2020 valmistuva Vt 12 Lahden eteläinen kehätie. Viime vuoden tilinpäätöksessä Lahden vuosikate oli 26,4 milj. euroa ja 55,2% poistoista. Lahden kunnallisveron veroprosentti on 20,75, millä Lahti sijoittuu vuonna 2020 kymmenen suurimman kaupungin vertailussa toiseksi korkeimmaksi verottajaksi, ollen Kuopion kanssa samalla tasolla. Korkeampi veroprosentti on vain Kouvolassa (21,25%). Lahden vuoden 2019 tilinpäätös oli -20,3 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätösennuste on -24,4 milj. euroa alijäämäinen.

2. KUNNAN OMAT TOIMENPITEET POIKKEUKSELLISEN TAI TILAPÄISEN TALOUDELLISEN TILAN KORJAAMISEKSI (ESIM.: VEROPROSENTTI, TAKSAT, LAINOITUS TAI MENOSÄÄSTÖT):

A) JO TOTEUTETUT TOIMENPITEET:

Lahden kaupungilla on voimassa oleva Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma 2019 – 2022. Ohjelma sisältää käyttötalouden ja investointimenojen vähentämiseen, työttömyyden alentamiseen sekä elinvoiman ja tulojen lisäämiseen tähtääviä toimenpiteitä. Ajanjakson käyttötalouden säästötavoitteet ovat yhteensä -10,6 milj. euroa ja investointisäästöjen tavoitteet yhteensä -19,2 milj. euroa. Entisestään vaikeutuneen taloustilanteen vuoksi Lahden kaupunki on käynnistänyt talouden tasapaino-ohjelman päivityksen vuoden 2021 talousarvion laadinnan yhteydessä.

B) TULOSSA OLEVAT JA PÄÄTETYT TOIMENPITEET:

Vuoden 2021 talousarvion laadinnan yhteydessä valmistellaan 30 kk:n talouden tasapaino-ohjelma, joka sisältää osin jo päätettyjä toimenpiteitä Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmasta 2019 – 2022 ja osin uusia toimenpiteitä. Valmistelussa on menojen vähentäminen, tulojen lisääminen, investointien karsiminen ja mahdollisesti veronkorotus ja omaisuuden myyminen. Tavoitteena on käyttötalousmenojen kasvun hillintä 25,1 milj. eurolla, investointisuunnitelmien karsiminen 98 milj. eurolla ja omaisuuden myyminen 30 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto päättää talouden tasapaino-ohjelmasta 23.11.2020 osana vuoden 2021 talousarviota ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelmaa.

Lahdessa 31.8.2020

Pekka Timonen, kaupunginjohtaja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 212

Pöydältä: Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän välinen palvelusopimus vuodelle 2021

D/1241/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen, puh. 044 716 1735

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan palvelusopimuksen vuodelle 2021 ja Lahden kaupungin maksuosuuden 402 966 014 euroa.

Samalla kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginjohtaja Pekka Timosen allekirjoittamaan palvelusopimuksen.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle kokouksessaan 10.8.2020, jolloin asiasta oli esityslistalla seuraavaa:

”Sosiaali- ja terveystaloudet on tuotettu 1.1.2017 alkaen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä. Ostettavat palvelut sisältävät sosiaali- ja perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja ensihoidon. Talousarvioon 2020 oli varattu 392,9 miljoonaa euroa. Talousarvioon 2021 on esitetty 402 966 014 euroa ostoihin hyvinvointikuntayhtymästä.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perussopimuksen 21§ Talousarvio ja –suunnitelma, seuranta ja raportointi määrittelee, että talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään yhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio perustuu jäsenkuntien kanssa tehtyihin palvelusopimuksiin.

Perussopimuksen 19§:n mukaan Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on neuvottelumenettely, jossa sovitaan kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja tavoitteita koskevista periaatteista ottaen huomioon palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka sekä palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Kuntayhtymän hallitus on päättänyt 1.6.2020 vuoden 2021 talousarvion lähtökohdista. Kuntamaksuosuuksien summa on 676 miljoonaa euroa, josta Lahden kaupungin maksuosuus on 402 966

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 212

014 euroa.

Alueen kunnat ja kuntayhtymä ovat yhdessä valinneet neljä maakunnallista hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevaa painopistealuetta, joiden toteutumista tukeviin toimenpiteisiin Lahden kunnat ja kuntayhtymä yhdessä sitoutuvat.

Alueelle valitut painopistealueet ovat mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat. Uudessa palvelusopimuksen liitteessä esitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet ja niiden saavuttamiseksi sovitut toimenpiteet (liite 2).

Palvelusopimusta on valmisteltu Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän viranhaltijoiden välisissä neuvotteluissa huhti- toukokuun aikana. Palvelusopimusneuvotteluissa 5.6.2020 päästiin yksimielisyyteen keskeisten kuntakohtaisten kehittämistoimenpiteiden osalta (liite 1). Sovittiin myös, että Lahden kaupungin maksuosuus on 402 966 014 euroa vuonna 2021.”

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet

ote PHHYKY, rkopa.talpa@lahti.fi, rkopa.rahoituspalvelut@lahti.fi

Liitteenä

1. Palvelusopimus vuodelle 2021
2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Palvelusopimus vuodelle 2021

1 Osapuolet

1.1 Lahden kaupunki (kunta)

1.2 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (kuntayhtymä)

2 Palvelusopimuksen tausta ja tarkoitus

Kuntalain (410/2015) 55.1 §:n mukaan kuntayhtymä perustetaan kuntien välisellä valtuustojen hyväksymällä sopimuksella (perussopimus). Perussopimuksessa ilmaistu jäsenkuntien tahto on kuntayhtymän toiminnan lähtökohta.

Kuntayhtymän perussopimuksessa on päätetty, että kuntayhtymä ja kukin jäsenkunta laativat vuosittain palvelusopimuksen. Perussopimuksen 20 §:n mukaan ”Palvelusopimus on yhtymän ja jäsenkunnan välinen vuotuinen sopimus siitä, mitä palveluja yhtymä jäsenkunnalle tuottaa ja kuinka paljon jäsenkunta niistä maksaa. Palvelusopimuksessa tulee esittää keskeiset ennakoitavat muutokset toiminnassa ja taloudessa ja henkilöstössä sekä yhtymälle asetettavat yhteiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelusopimusta koskevan vuoden osalta. Palvelusopimukset seuraavaa vuotta varten on solmittava kuluvan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.”

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella kuntayhtymä järjestää erikoissairaanhoidon ja ensihoidon. Toimialueen kunnat (pl. Heinolan kaupunki ja Sysmän kunta) ovat siirtäneet vapaaehtoisesti kuntayhtymälle peruspalveluiden ja ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuun. Lisäksi kuntayhtymä tuottaa muita palveluita. Osakkuusyhtiöt tuottavat osan palveluista.

Kuntayhtymän kuluihin vaikuttavat palveluiden kysyntä, asiakaskohtaisten palvelusuunnitelmien sisällöt sekä palveluiden tuotantokustannukset ja ostohinnat. Palveluiden kysyntään voivat kunta ja kuntayhtymä vaikuttaa yhdessä ja erikseen. Kuntayhtymä palvelee asiakkaitaan kokonaistaloudellisesti edullisella ja vaikuttavalla tavalla sekä järjestää yksittäiset palvelut mahdollisimman alhaisella hinnalla.

Tähän sopimukseen kirjataan tärkeimmät toimenpiteet, joilla kunta ja kuntayhtymä vaikuttavat yhdessä kunnan asukkaita palvelevan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan ja talouteen. **Kustannuksien kasvun rajoittaminen ja palvelutuotannon sekä kunnan elinvoiman turvaaminen ovat yhteisiä tavoitteita, joissa onnistuminen vaatii toimia kummaltakin osapuolelta.**

3 Väestön määrä sekä ennuste väestön ja ikärakenteen muutoksista kuntayhtymän toimialueella vuonna 2021

Kuntayhtymän toimialueen asukasluku 31.12.2019 oli 210057. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan kuntayhtymän toimialueen väestön määrä vähenee 637 asukasta vuonna 2021. Työikäisten määrä vähenee 1043 ja alle 20-vuotiaiden vuotiaiden määrä vähenee 504.

Kuntayhtymän laatiman Ikääntyneiden palveluiden ennusteen mukaan vuonna 2021 yli 75-vuotiaiden määrä lisääntyy 1433 asukkaalla, eli 5,8 % (24897 > 26330) ja yli 85-vuotiaiden määrä lisääntyy 163 asukkaalla, eli 2,4 % (6655 > 6818).

Syntyneiden määrän vuonna 2020 ennustetaan olevan 1470, joka on 17 (1,1 %) vähemmän kuin vuonna 2019.

4 Kunnan väestön määrä sekä ennuste väestön ja ikärakenteen muutoksesta

Kunnan asukasluku 31.12.2019 oli 119823. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2021 kunnan väestön määrän muutos on 123 asukasta (0,1 %).

Kuntayhtymän laatiman Ikääntyneiden palveluiden ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä lisääntyy 6,2 % (12935 > 13732) ja yli 85-vuotiaiden määrä lisääntyy 2,3 % (3367 > 3446). Syntyneiden määrän vuonna 2020 ennustetaan olevan 933, joka on 9 (-1 %) vähemmän kuin vuonna 2019.

THL:n soterahoituksen tarvevakioiden mukaan kunnan tarveindeksi on 1,035.

5 Kuntayhtymän toiminta ja talous vuonna 2021

Kuntayhtymä järjestää toimialueellaan järjestämisvastuuseensa kuuluvat palvelut lainsäädännön vaatimuksien ja valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

THL:n arvion mukaan palvelutarpeen laskennallinen volyymikasvu vuoteen 2030 saakka on keskimäärin 1,13 % vuodessa. Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan ansiotaso nousee 2,5 prosenttia vuonna 2021. Finanssialan inflaatioennusteiden keskiarvo on 1,4 prosenttia. Vuoden 2020 pandemian kesto ja vaikutukset vuoden 2021 talouteen eivät ole vielä tiedossa.

Yhtymän hallitus on 18.11.2019 hyväksynyt muutosohjelman, joka vaikuttaa kuntayhtymän talouteen vuosina 2020-2024. Muutosohjelmassa arvioidaan kuntayhtymän kulujen nousevan vuodesta 2020 vuoteen 2021 2,6 prosenttia. Ilman muutosohjelman toimenpiteitä kulujen nousun arvioidaan olevan 3,6 prosenttia.

Kuntayhtymän hallitus on 1.6.2020 päättänyt talousarvion lähtökohdista. Tuotoiksi arvioidaan 787,7 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvaisivat 13 miljoonaa euroa 763,8 miljoonasta eurosta 776,8 miljoonaan euroon eli 1,7 prosenttia. Nettorahoituskulut nousisivat 0,6 miljoonasta eurosta 0,9 miljoonaan euroon. Poistot laskisivat 12,6 miljoonasta eurosta 10,2 miljoonaan euroon. Kuntamaksuosuudet kasvaisivat 14,1 miljoonaa euroa 661,9 miljoonasta eurosta 676 miljoonaan euroon eli 2,1 prosenttia.

6 Kuntayhtymän toiminnalliset muutokset kunnan alueella

Kuntayhtymän muutosohjelman ja talousarvion toteuttaminen vaikuttaa palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen.

Kuntayhtymän hallitus on 20.1.2020 päättänyt, että sote-keskuspalvelujen tuottamiseksi käynnistetään kilpailutus, jonka tavoitteena on tuottaa palvelut perustettavan yhteisyrityksen kautta kuntayhtymän alueella vuoden 2022 loppuun mennessä. Yksi palveluille asetettava yleinen tavoite on digipalveluiden laajeneva käyttöönotto.

Kuntayhtymä viestii kuntalaisille toiminnallisista muutoksista.

7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on hyvinvoiva päijäthämäläinen. Tavoitteena on, että alueen asukkaiden tarve korjaaviin sosiaali- ja terveyspalveluihin vähenee ja tavoiteltavaa kehitystä voidaan yhdessä seurata.

Toimenpiteitä alueen kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vahvistamiseksi tehdään kunnissa ja kuntayhtymässä. Vaikuttava ja kustannustehokas hyvinvointia ja terveyttä edistävät työskentely edellyttää toimivia yhteistyörakenteita, alueellista johtamista sekä tietoperusteista, strategista toiminnan suunnittelua.

Kunnan ja kuntayhtymän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamisen toimenpiteiksi sovitaan järjestämissuunnitelman uudistaminen ja laatiminen valtuustokaudelle 2021-2024, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakenteen vahvistaminen ja sen mukaisen toiminnan käynnistäminen sekä yhdyspintarakenteen ja monialaisen yhteistyön johtamisen kehittäminen.

7.1 Keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnat

Keskeisiä kunnan ja kuntayhtymän yhdyspintoja ovat asumisen yhdyspinta, lapsiperhepalvelujen yhdyspinta, työllisyydenhoidon yhdyspinta, kotouttamisen yhdyspinta, ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspinta sekä osallistumis- ja vaikuttamistoimielinten yhdyspinta.

Kuntayhtymä ja kunta osoittavat edustajansa yhdyspintakohtaisiin yhteistyöverkostoihin. Yhteistyöverkostoihin kutsutaan mukaan myös muita toimijoita kuten järjestöjä, seurakunta, yksityisiä palveluntuottajia ja alueen väestön ja asiakkaiden edustajia. Yhteistyöverkostoille nimetään vastuutaho.

Kuntien ja kuntayhtymän välisten keskeisten yhdyspintojen tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamiseksi määritellyt toimenpiteet on määritelty palvelusopimuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen *liitteessä*.

7.2 Kuntayhtymän alueen kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

Alueen kunnat ja kuntayhtymä ovat yhdessä valinneet neljä maakunnallista hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevaa painopistealuetta, joiden toteutumista tukeviin toimenpiteisiin kunta ja kuntayhtymä yhdessä sitoutuvat.

Alueelle valitut painopistealueet ovat mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat. Valitut painopistealueet ja niiden saavuttamiseksi sovitut toimenpiteet on esitelty palvelusopimuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen *liitteessä*.

Toimenpiteet vuonna 2021

- Asunnottomille suunnattujen palvelujen ja asunnottomuuden ehkäisyn yhteiskehittäminen
- Työllisyydenhoidon kuntakokeilun toteuttaminen yhdessä valmistellun ja hyväksytyin palvelumallin mukaisesti. Yhteistyö palvelujen ja seurantamittarien kehittämisessä. Typ-toimintaa toteuttaminen voimassa olevan typ-sopimuksen mukaisesti. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan on vuonna 2021 vähintään 900 lahtelaista.
- Maahanmuuttotyön yhteiskehittäminen palvelujen kehittämiseksi.
- Lahden ja hyvinvointikuntayhtymän www-sivujen hyvinvointiosion kehittäminen ja integrointi
- Palvelutoritoiminnan yhteiskehittäminen ja hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä
- Lapsiperhepalvelujen ulkoisen arvioinnin tuloksiin perustuvien toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä
- Lahden perhekeskustoimintamallin yhteiskehittäminen ja käyttöönotto
- Päihteettömyyden ja terveellisten elämäntapojen edistämistyö ja sen yhteiskehittäminen. Yhteistyöverkoston toiminnan turvaaminen.
- Selviämishoitoaseman toiminnan vaiheittainen käynnistäminen vuosien 2021-2022 aikana.

8 Kunnan ja kuntayhtymän yhteistyö toimitiloissa ja tukipalveluissa

8.1 Toimitilat

Tarvittaessa kunta ja kuntayhtymä suunnittelevat ja toteuttavat kunnan alueella olevien toimitilojen järjestelyitä vuonna 2021. Kunta ja kuntayhtymä tekevät tai päivittävät olemassa olevan vuokrasopimuksen, jos kunta investoi kuntayhtymän kunnalta vuokraamiin tiloihin yhdessä sovittujen vuokranmääräytymisperiaatteiden mukaisesti. Lahden kaupunki ja kuntayhtymä sopivat toimitilajärjestelyissä myös tarvittavista tilojen väliaikaisratkaisuksista tai olemassa olevien tilojen käytön turvaavista toimista ja niiden kustannusten jaosta.

Toimitilojen vuokranmääräytymisperiaatteet yhtenäistetään ja vuokrasopimukset uusitaan tarvittavin osin vuosien 2021-2022 aikana. Kunta ei peri vuokraa yhteisesti sovitusta ja edelleen vuokrattavissa olevista tyhjiä tiloista ja koulujen yhteydessä olevista kouluterveydenhuollon käytössä olevista tiloista, mutta kuntayhtymä maksaa vuokraa vuokrasopimuksen mukaisesti kouluilla olevista hammashuollon tiloista. Kuntayhtymä ei sisällytä kouluterveydenhuollon tilojen vuokria palveluskustannuksiin ja kunnilta perittäviin palveluveloituksiin.

8.2 Tukipalvelut

Kunnan kuntayhtymälle tuottamat tukipalvelut hinnoitellaan siten, että hinta on korkeintaan markkinahinnan tasolla. Markkinahinta on yleisesti toteutuva kauppahinta, eli hinta, jossa kysyntä ja tarjonta kohtaavat. Tarvittaessa palvelusopimuksia muutetaan.

8.3 Tukipalveluyhtiöt

Kuntayhtymä vaikuttaa osaltaan siihen, että sidosyksikköasemassa olevilla yhtiöillä on mahdollisuus päästä niille asetettuihin hinnoittelu- ja kannattavuustavoitteisiin. Kunta tukipalveluyhtiön omistajana ohjaa yhtiötä siten, että yhtiön tarjoamien palveluiden hinnat ovat korkeintaan markkinahinnan tasolla. Palvelusopimuksia voidaan muuttaa ja tarvittaessa kuntayhtymä kilpailuttaa palveluiden tuottajia, kuitenkin yhtiöiden muita omistajia siitä ennakoon informoiden.

9 Jäsenkunnan maksuosuus

Kuntayhtymän talousarviosta vuodelle 2021 päätetään vuoden 2020 loppuun mennessä. Talousarviossa on jäsenkuntien maksuosuudet erittelevä osio. Vuoden 2021 kuntamaksuosuuksien summa jaetaan kunnittain vuoden 2020 talousarvion mukaisissa suhteissa.

Kuntayhtymän hallitus on päättänyt 1.6.2020 vuoden 2021 talousarvion lähtökohdista. Kuntamaksuosuuksien summa on 676 miljoonaa euroa, josta kunnan maksuosuus on 402 966 014 euroa.

Kuntamaksuosuus on ennakkolaskutuksen pohja. Lopullinen maksuosuus määräytyy palveluiden käytön ja kuntien maksuvastuulla olevien kuntayhtymän kokonaiskulujen perusteella. Kuntamaksuosuuden toteutuminen edellyttää kuntayhtymän talousarvion toteutumista ja ettei ennakoimattomia kulueriä synny.

Kuntayhtymä ja kunta käyvät tarvittaessa palvelusopimuksen tarkistusneuvottelun kuntayhtymän vuoden 2021 talousarvioesityksen valmistuttua. Mikäli vuoden 2021 aikana maksuosuuden ennustetaan ylittävän, järjestetään perussopimuksen 24 §:n 9 momentin mukainen neuvottelu.

10 Raportointi ja muutokset palvelusopimukseen

Palvelusopimuksen toteutumista seurataan kuntayhtymän kuukausi- ja osavuosikatsauksissa. Palvelusopimukseen voidaan tehdä muutoksia sopimuskauden aikana toiminnan ja talouden merkittävien poikkeumien perusteella.

Toiminnan ja talouden toteumaa arvioidaan seuraavan vuoden palvelusopimuksen laadinnan yhteydessä.

11 Päiväys ja allekirjoitukset

2020

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja
Lahden kaupunki

Marina Erhola
toimitusjohtaja
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Liite: Palvelusopimus – Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän toiminta-alueella

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä tapahtuu kaikissa kohtaamisissa. Elinympäristö, palvelut, teot ja toimenpiteet tukevat ihmistä tekemään hyviä ratkaisuja omassa arjessaan. Toimia kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehdään kunnissa ja kuntayhtymässä.

Vaikuttava ja kustannustehokas hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ edellyttää toimivia yhteistyörakenteita ja alueellista johtamista sekä tietoperusteista, strategista suunnittelua ja toimintaa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi kuntayhtymän alueella kehitetään hyvinvointikertomustyötä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi otetaan käyttöön kuntien yhteiset sekä alueellisesti sovitut, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueisiin liittyvät indikaattorit ja käynnistetään kuntayhtymän alueelle yhteisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta.

2. Keskeiset hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen yhdyspinnat

Yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation toiminnallista rajaa. Yhdyspintoja muodostuu palvelujärjestelmään, kun palveluja järjestetään ja tuotetaan eri organisaatioissa. Toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä päätöksenteossa on myös yhdyspintoja.

Yhdyspintojen ja niiden toimivuuden merkitys korostuu sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteiden että kuntien elinvoimatehtävän näkökulmasta. Palvelutarpeiden moninaistuminen ja ennakoimattomuus edellyttävät moniammatillisten ja organisaatio- ja hallinnonalarajat ylittävää yhdessä tekemistä, verkostoitumista, kuntalaislähtöisyyttä sekä asiakasymmärrykseen perustuvaa johtamista, seurantaa ja ohjausta.

Yhdyspintatyössä toimijoiden verkostot ovat luonteeltaan systeemisiä, jolloin systeemin eri osat ja toimijat ovat toisistaan riippuvaisia ja yhdessä kohtaa tehtävät muutokset heijastuvat koko systeemin toimintaan. Yhdyspinnassa tehtävien yhteensovittamisen keinoina on keskinäinen vuoropuhelu ja sopiminen. Yhdyspinta on riippuvainen toimijoiden välisistä tehtävänjaoista ja mahdollisuudesta keskinäiseen sopimiseen.

2.1. Asumisen yhdyspinta

Asumisen yhdyspinnan tavoitteena on, että mahdollisimman moni asukas voi asua omassa kodissaan.

Kunta vastaa siitä, että tarjolla on riittävästi esteettömiä asuntoja ja asuinympäristöjä oikeissa paikoissa, jotta voidaan minimoida raskaampien palvelujen, kuten tehostetun palveluasumisen, palveluasumisen ja kotihoidon tarvetta. Tarvittaessa kunta vaikuttaa muun muassa maankäytön ja kaavoituksen keinoin soveltuvien asuntojen tarjontaan.

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Kuntamaksusuuteen sisältyvällä peruspalveluiden määrärahalla (pl Heinola ja Sysmä) kuntayhtymä järjestää kotiin vietäviä palveluita ja muita itsenäistä asumista edistäviä palveluja, esimerkiksi vanhuksille, vammaisille sekä päihde- ja mielenterveysasiakkaille suunnattuja arkea tukevia palveluja.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa käynnistetään asumisen kehittämisen alueellisen yhteistyöverkoston toiminta sekä asumisen kehittämissuunnitelman valmistelu.

2.2. Lapsiperhepalvelujen yhdyspinta

Lapsiperhepalvelujen yhdyspinnan tavoitteena on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja vähentää korjaavien sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta. Lapsen hyvinvoinnista ensisijaisesti vastuussa olevia vanhempia ja huoltajia tuetaan heidän kasvatustehtävässään.

Kunnat järjestävät oppilashuollon psykososiaaliset palvelut (koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut). Kuntamaksusuuteen sisältyvällä peruspalveluiden määrärahalla (pl Heinola ja Sysmä) kuntayhtymä järjestää lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, jotka edistävät lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia. Sekä kunta että kuntayhtymä osoittavat resursseja systeemille työtöelle ja -johtamiselle perustuvaan perhekeskustoimintaan. Kuntayhtymä koordinoi maakunnallista LAPE-kehittämistä. Kunta vastaa kuntakohtaisten LAPE-työryhmän toiminnasta.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa päivitetään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022-2025 ja monialaisen johtamisen ja monialaisen yhteistyörakenteen kehittäminen lapsiperhepalvelujen yhdyspinnoissa etenee. Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut siirtyvät YTHS:n vastuulle 1.1.2021 alkaen.

2.3. Työllisyyden hoidon yhdyspinta

Työllisyyden hoidon yhdyspinnan tavoitteena on parantaa ihmisten hyvinvointia ja lisätä työvoiman tarjontaa monialaisten ja sektorirajat ylittävien työllisyyttä edistävien palvelujen avulla. Peruspalveluiden kuntamaksusuuteen (pl Heinola ja Sysmä) sisältyvällä määrärahalla kuntayhtymä järjestää kuntouttavaa työtoimintaa sekä muuta työ- ja toimintakykyä ja kuntoutumista edistävää toimintaa. Kunta toteuttaa muita työllistymistä edistäviä palveluita yhdessä TE-toimiston kanssa.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa kuntayhtymä osallistuu työllisyyden hoidon kokonaisuuden kehittämiseen aktiivisesti yhteistyössä kuntien ja alueen TE-toimistojen kanssa. Hankkeisiin ja kokeiluihin osallistumisesta tehdään erilliset päätökset. Lahden kaupunki koordinoi alueellisen työllisyydenhoidon yhteistyöverkoston toimintaa. Kuntakohtaisia työllisyydenhoidon kokouksia järjestetään tarvittaessa. Kuntayhtymä on nimennyt työllisyydenhoidon yhteyshenkilön. Kuntayhtymä toimittaa kuntouttavan työtoiminnan tilastot kuukausittain kunnan työllisyydenhoidosta vastaaville.

Kuntayhtymä osallistuu STM:n ja työministeriön Työkyky -ohjelman hankkeisiin. Kuntayhtymä osallistuu TEM:n Työllisyyden kuntakokeiluun 1.1.2021- 30.6.2023, jossa kehitetään työttömien monialaista palvelua. Hankkeen vetovastuu on Lahden kaupungilla ja kuntayhtymän kunnista Lahden lisäksi Asikkala, Hollola, Kärkölä ja Orimattila osallistuvat hankkeeseen. Kuntayhtymä hakee STM:n rahoittamaan työkyvyn tuen palvelujärjestelmän

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

kehittämiseen (2020 - 2022) valtionavustusta. Kuntouttavassa työtoiminnassa otetaan käyttöön palveluseteli 1.1.2021 alkaen.

2.4. Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspinta

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspinnan tavoitteena on päihteiden aiheuttamien haittojen ehkäisy ja vähentäminen, hyvän mielenterveyden toteutuminen ja vahvistavien ja suojaavien tekijöiden lisääminen, raha- ja digipelaamisen kysyntään vaikuttaminen sekä turvallisuuden edistäminen, väkivallattoman vanhemmuuden tukeminen, lasten ja nuorten seksuaali-, tunne- ja turvataitokasvatus ja mielenterveyttä uhkaavien riskitekijöiden vähentäminen.

Kuntien tehtävänä on huolehtia omien hallinnonalojensa ehkäisevän päihdetyön, mielenterveyden edistämisen sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimista yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa. Sisältökokonaisuudesta vastaava edistävän mielenterveystyön, ehkäisevän päihdetyön, pelihaittojen sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn seutukoordinaattori toimii koko maakunnan alueella ja tekee yhteistyötä kuntien, kuntayhtymän sekä järjestöjen kanssa. Seutukoordinaatioryhmiin kuuluu kuntien, järjestöjen ja kuntayhtymän edustajia.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa päivitetään ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelma vuosille 2021-2024. Toimeenpannaan hanke mielenterveysosaamisen lisäämiseksi kunnissa sekä vahvistetaan ammattilaisten osaamista. Vahvistetaan ehkäisevän työn dokumentointia kuntayhtymässä. Laajennetaan alkoholin riskikäytön seulontaa ja mini-interventiota kuntayhtymässä. Parannetaan kuntalaisille suunnattua viestintää kunnassa sekä kuntayhtymässä. Kunnassa kehitetään turvallisuuden edistämisen- sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä. Kunnassa ja kuntayhtymässä edistetään HuuMa-hankkeen tavoitteita.

2.5. Kotouttamisen yhdyspinta

Kotouttamisen yhdyspinnan tavoitteena on, että maahanmuuttaja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja, tutustuu Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen ympäristöön ja ylläpitää omaa kieltä ja kulttuuria. Päämääränä on maahanmuuttaja yhteiskunnan aktiivisena ja täysivaltaisena jäsenenä.

Kunta ja kuntayhtymä osallistuvat muiden toimijoiden lisäksi maahanmuuttajien kotouttamistyön toteuttamiseen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Päijät-Hämeen alueen maahanmuutto-ohjelma toimii kunnan kotoutumisohjelmalla, mikäli kunta niin päättää.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa toimeenpannaan Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma 2021-2024 ja kotouttamistyön yhteistyöverkosto kokoontuu säännöllisesti. Alueellisen yhteistyöverkoston koollekutsujana toimii Lahden kaupunki.

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

2.6. Osallisuus- ja vaikuttamistoimielinten yhdyspinta

Osallisuus ja vaikuttamistoimielin yhdyspinnan tavoitteena on, että kuntalaisten kokemus osallisuudesta ja vaikuttamisesta vahvistuu edellisvuosiin verrattuna ja syrjäytymisriskissä olevien määrä on maan keskitasoa pienempi. Kunnan osallisuus- ja vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto/nuorten vaikuttajaryhmä, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Kunnat ja kuntayhtymät voivat sopia neuvostojen järjestämismallista paikallisesti.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa käynnistetään kuntayhtymän vanhus- ja vammaisneuvostotoiminta valtuustokauden alussa syksyllä 2021 ja luodaan yhteistyömalli toiminnasta kunnallisten neuvostojen kanssa. Kehitetään palveluyhteistyötä Kuuluuko asiakkaan ääni -foorumissa. Käynnistetään koordinoitu järjestö- ja vapaaehtoistoiminta Olka kuntayhtymän erikoissairaanhoidossa. Käynnistetään ja toteutetaan työllisyyden hoidon kuntakokeilu sekä haettava, valtiorahoitteen Työkykyhankkeen kehittämistyö. Tuetaan digitaitojen kehittämistä eri kohderyhmissä, asukkaiden osallistaminen maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisessä, vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhanke (haettu).

3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

3.1. Mielen hyvinvointi

Painopistealueen tavoitteena on, että kasvu-, opiskelu- ja elinympäristö tukee mielenterveyttä erilaisissa elämäntilanteissa ja yhteiskunnan muutoksissa, ja haavoittuvassa asemassa tai elämäntilanteessa olevat tulevat kuulluiksi ja kohdatuiksi eri tuen ja avun muodoissa.

Mielen hyvinvoinnin painopistealueen toimenpiteet:

Lisätään yhteisöllistä hyvinvointia asuinalueilla ja kunnan arkiympäristöissä kehittämällä kunnan hallinnonalojen ja eri yhdyspintojen välisiä toimintatapoja ja erilaisia palvelupolkuja. Lisätään kuntien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten mielenterveysosaamista ja -taitoja valmisteilla olevan, valtiorahoitteen hankkeen puitteissa, alaikäisten mielenterveyspalvelumallin kehittäminen, käyttöönotto ja monialainen työskentely palvelujen ja tuen saamiseksi lähemmäs arkea, vaativan erityistason konsultaatiotiimin perustaminen yhteistyössä sivistyspalvelujen kanssa vaativan erityistason oppilaiden tukemiseksi. Palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen ja yhteistyötoimintamallin (työparityöskentely, käytettävissä olevan tiedon hyödyntäminen) luominen oikea-aikaisen avun ja tuen saamiseksi arjessa, omaishoidon kehittämistyön jatkaminen.

3.2. Arjen turvallisuus

Painopistealueen tavoitteena on, että kuntalaiset kokevat asuin- ja elinympäristönsä viihtyisäksi ja turvalliseksi, toimeentuloedellytykset ovat koko maan tasolla tai sitä parempia ja lähisuhteet ovat turvallisia.

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Arjen turvallisuuden painopistealueen toimenpiteet:

Otetaan käyttöön tunne- ja turvakasvatuksen menetelmiä varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kehitetään lähisuuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen systemaattista käyttöä ja rakenteellista kirjaamista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

3.3. Päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat

Painopistealueen tavoitteena on, että elintavat ovat terveellisiä ja päihteiden kokeilu ja käyttö on vähäisempää kuin maassa keskimäärin.

Päihteettömyyden ja terveellisten elämäntapojen toimenpiteet:

Jatketaan maakunnallista ravitsemusyhteistyötä ravitsemusyksikön tuella. Kehitetään varhaiskasvatuksen ruokakasvatusta Ruokakunta-hankkeen tukemana. Käynnistetään Maistuva koulu -toimintamallia alaluokkien ruokakasvatuksen toteuttamiseen. Jatketaan tyyppin 2 diabeteksen ehkäisyn toimintamallin käyttöä, ja käynnistetään Arkeen voimaa -vertaisohjaajatoiminta. Jatketaan liikuntaneuvonnan toteuttamista. Tuetaan ikääntyneiden hyvää ravitsemusta ja toimintakykyä ja ehkäistään kaatumisia. Kehitetään Kintterön terveismetsä -konseptia.

Osallistutaan HuuMa-hankkeen toteutukseen. Jatketaan ja kehitetään edelleen päihteiden käytön, rahapelaamisen ja masennusoireiden varhaista tunnistamista ja mini-intervention käyttöä sekä tehdyn työn rakenteista kirjaamista soveltuviissa kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Tuetaan nikotiinittomuutta terveydenhuollon palveluissa.

3.4. Osallisuus ja yhteisöllisyys

Painopistealueen tavoitteena on, että kuntalaisten kokemus osallisuudesta ja vaikuttamisesta vahvistuu edellisvuosiin verrattuna ja syrjäytymisriskissä olevien kuntalaisten määrä on maan keskitasoa pienempi.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden toimenpiteet:

Käynnistetään kuntayhtymän vanhus- ja vammaisneuvostotoiminta ja kehitetään palveluyhteistyötä Kuuluuko asiakkaan ääni -foorumissa. Käynnistetään koordinoitu järjestö- ja vapaaehtoistoiminta Olka kuntayhtymän erikoissairaanhoidossa. Käynnistetään ja toteutetaan työllisyyden hoidon kuntakokeilu sekä haettava, valtiorahoitteisen Työkykyhankkeen kehittämistyö. Tuetaan digitaitojen kehittymistä eri kohderyhmissä, asukkaiden osallistaminen maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisessä, vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhanke (haettu).

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 213

Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 31.8.2020

D/49/07.01.03.00.02/2020

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Käsittely kaupunginhallituksessa Kaupunginhallituksen varajäsen Sanna Mäkinen esitti, että kaupunginhallitus käyttää otto-oikeuttaan teknisen ja ympäristölautakunnan päätökseen 25.8.2020 § 97 Keski-Lahden kaupunginosan korttelialueen 165 tonttien 2, 3 ja 4 ostoehdot (Jaksonkatu 2 ja 4, Mannerheiminkatu 11, Asematori 1).

Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee luettelossa mainitut asiakirjat tiedokseen.

Perusteluosa Kaupunginhallituksen jäsenille jaetaan luettelo saapuneista ja lähteneistä asiakirjoista.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Liitteenä 1. Luettelo

Kaupunginhallituksen kokous 31.8.2020**Saapuneet ja lähteneet asiakirjat**

1. Lautakunnan pöytäkirja

- Tekninen ja ympäristölautakunta 25.8.2020

D/17/2020

2. Kaupunginjohtajan päätöksiä

- 27.8.2020 § 65: Kaupungin edustajan määrääminen Lahden Terveystalo Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 2.9.2020 (konserniohjauksen asiantuntija Sanna Haarala)
- 27.8.2020 § 67: Stipendin myöntäminen Päijät-Hämeen Vuoden Kylä -tunnustuksen saajalle

D/1569/2020

D/1649/2020

3. Saapunut kirje**Heinolan kaupunki**

- kaupunginhallitus 17.8.2020/Ote 149 §: Lausunto Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategiasta

D/1234/2020

ML

**OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS
KANSALLISET KYNNYSARVOT*
YLITTÄVISSÄ HANKINNOISSA****Liitetään viranhaltijan päätökseen
tai toimielimen pöytäkirjanotteeseen****Lahden kaupunki**Viranomainen:
KaupunginhallitusPäivämäärä
31.08.2020Pykälä
§ 209

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voi hakea muutosta julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan vaatimalla hankintayksiköltä hankintaoikaisua. Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla (hankintalaki 163 §).

Hankintapäätöksen tiedoksianto

Asianosainen:

- Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm:
 Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:
Tiedoksiantaja:

Luovutettu asianosaiselle
Paikka ja pvm:

Vastaanottajan allekirjoitus

Muulla tavoin, miten

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisäantitodistukseen merkittynä aikana.

(hankintalaki 127 §)

1. HANKINTAOIKAISUA KOSKEVA OHJE

Asianosainen (tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas) voi tehdä hankintayksikölle vaatimuksen hankintaoikaisusta.

Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Vaatimus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä tai muusta ratkaisusta (ks. edellä *Hankintapäätöksen tiedoksianto*).

*Kansalliset kynnysarvot ovat:

- tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut 60.000 €
- hankintalain liitteen E sosiaali- ja terveyspalvelut 400.000 € sekä muut erityiset palvelut 300 000 €
- rakennusurakat 150.000 €
- käyttöoikeussopimukset (palvelut ja urakat) 500 000 €

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi sen kohteena oleva päätös tai muu ratkaisu, muutosvaatimukset perusteineen sekä vaatimuksetekijän nimi ja yhteystiedot. Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa vetoaa, jos ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisuvaatimus on toimitettava hankintayksikölle alla mainittuun osoitteeseen säädetyssä määräajassa ennen virka-ajan päättymistä. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Vaatimuksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa säädetään.

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

(hankintalaki 132 - 134 §:t)

Hankintayksikön yhteystiedot:

**Toimielin tai
viranhaltija:
Postiosoite:
Käyntiosoite:
Puh.:
Faksi:
Sähköpostiosoite:
Aukioloaika:**

2. VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen (hankintalaki 145 §).

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Valituksen voi tehdä hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Hankintalain 42 §:ssä tarkoitettuun puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai 51 §:ssä tarkoitettua dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

(hankintalaki 146 §)

Muutoksenhakuaja

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen (ks. edellä *Hankintapäätöksen tiedoksi*), jollei jäljempänä toisin määrätä.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa tai 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta. Jollei tässä tarkoitettua ilmoitusta ole julkaistu, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä:

- 1) 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä; tai
- 2) kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

(hankintalaki 147 §)

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta;
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia vaaditaan;
- 3) muutosvaatimusten perusteet; sekä
- 4) valitusluvan myöntämiseen perusteet, mikäli valitus koskee hankintalain 42 §:ssä tarkoitettuun puitejärjestelyyn perustuvaa hankintaa tai 51 §:ssä tarkoitettua dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaa hankintayksikön ratkaisua.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta;
- 2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle; sekä
- 4) asiamiehen valtakirja sen mukaan kuin hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava markkinaoikeudelle alla mainittuun osoitteeseen säädetyssä määräajassa ennen virka-ajan päättymistä. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmän voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa säädetään. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa.

Markkinaoikeuden yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun

hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön edellä 1-kohdassa mainittuun osoitteeseen.

(hankintalaki 148 §)

Tuomioistuinmaksut

Markkinaoikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksuja tuomioistuinmaksulain mukaan. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginhallitus

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
31.08.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 200-208, 210, 213
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Lahden kaupunginhallitus Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: (03) 814 11 Faksi: (03) 814 2244 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: klo 9-18 Pykälät: 211-212 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päätyttyä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
---	---

	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
<p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p>		
<p>Valituskirjelmä</p>	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	
<p>Valitusasiakirjojen toimittaminen</p>	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>	
<p>Tuomioistuinmaksut</p>	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte-</p>	

	lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät 209) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.